

საერთო გაზეთი

№38 (350) • 2 დეკემბერი, 2015 წელი • გამომცემი: ოთხშაბათი • WWW.SAERTOGAZETI.GE • ღირსი 1 ლარი

დატოვებს თუ არა ნუგზარ ფოფხაძე
ელისო კილაძეს, იგივე „ქინძისოს“, იმ ერთ კაბაში, რომლითაც ქუთაისიდან ჩამოვიდა?

ნაციონალური მოძრაობა ახალგაზრდებს ხელისუფლებიდან და სახელმწიფოს წინააღმდეგ რაზმებს

დავან ფანჩიკა:

ვინც თუნდაც ერთ ნაბიჯს შეაკადმებს უღალატებს, ის მთელი ერის მოღალატეა!

9 აპრილს ჯარის შემოყვანა, ხალხის უმონყალოდ ცემა და დახოცვა — აი, ამ უბედურებაში ნუგზარ ფოფხაძის ხელიც ურევია

დავით გაბნიკა:

დარწმუნებული ვარ, ამ ინტერვიუს შემდეგ ვილას-ვილასები პრორუსულ და „სამშობლოს მოღალატე“ გამოამხსნა...

„საქართველოს ტერიტორიის 1/3 აქვს თავის დროზე მიტაცებული თურქეთს და მადლობა უნდა თქვა, იქ ქართულ სიტყვას თუ გაიგონებ, ბოლომდე გაათურქეს ეს ხალხი და თუ ჭკუას დროზე არ მოვუხმობთ, ჩვენც იგივე მოგველის.“

დავან ფანჩიკა:

„ლეიბორისტულ პარტიას“ მისი ნაპრატი აქტიურად ტოვებენ და „მეგობრულად ალიანსში“ გადადიან...

„ნაც-მოძრაობა“ არათუ პოლიტიკურ ველზე უნდა იყოს, არამედ უნდა გასამართლდეს!“

საერთო გაზეთი

— გაზეთი აღაზროვნა აკითხველისთვის

ირაკლი ლარიბაშვილი: დიდი იმედი მაქვს, ლავროვის მათი დაუბრუნდება ქართულ ხალხს

ლავროვის მათი დაუბრუნდება ქართულ ხალხს... მათი დაუბრუნდება ქართულ ხალხს... მათი დაუბრუნდება ქართულ ხალხს...

პრემიერის თქმით, რამდენიმე თვის წინ მთავრობამ, ტექნიკური დოკუმენტაციის მოწესრიგების მიზნით, დამატებითი თანხები გამოყო, რაც წლების განმავლობაში ვერც ერთმა მთავრობამ ვერ მოახერხა.

ირაკლი ლარიბაშვილმა აღნიშნა, რომ პროცესში აქტიურად არიან ჩართული საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო, დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის აპარატი და საქართველოს საელჩო საფრანგეთში.

მთავრობის მეთაური იმედოვნებს, რომ პროცესი წარმატებით დასრულდება.

“დიდი იმედი მაქვს, ჩვენი წინაპრების შთამომავლები ამ პროცესს დაასრულებენ და ლავროვის მათი დაუბრუნდება ქართველ ხალხს, ჩვენს სახელმწიფოს. ასევე ძალიან მნიშვნელოვანია, როგორ გამოვიყენებთ ამ მათხლს. ჩემი დაგეგმვებით, საინტერესო კონცეფცია შემუშავდა საფრანგეთში ჩვენი საელჩოს მიერ, რამაც ასევე ჩართულია დიასპორის სამინისტრო. ვფიქრობთ, მას შემდეგ, რაც გადმოცემის პროცედურები მოგვარდება, მათხლი მიემართოთ ახალგაზრდებისთვის. ლავროვი უნდა გახდეს ქართული კულტურის ცენტრი საფრანგეთის შუაში. მინდა, დავადასტურო ჩვენი სრული მზადყოფნა, რომ ეს პროცესი მივიყვანოთ ბოლომდე. ის, რაც არ გაკეთებულა 25 წლის განმავლობაში, ჩვენ რამდენიმე თვეში გავაკეთებთ”, - აღნიშნა საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა.

იარღოლანი მხალა თანამდებობა დაბოკოს, თუ დაღასტურღა, რომ თურქეთი ნავთობს „ისღამური სხელმწიფოსგან“ ყიდულღოს

თურქეთის პრეზიდენტის რეჯეფ ტაიპ ერდოღანი ამბობს, რომ ის მზად არის თანამდებობა დატოვოს იმ შემთხვევაში, თუ დამტკიცდა, რომ თურქეთი ნავთობს „ისღამური სხელმწიფოს“ მებრძოლებიგან ყიდულღოს.

დასავლური მედიის ინფორმაციით, ეს განცხადება ერდოღანმა პარიზში, კლიმატურ ცვლილებების კონფერენციის ფარგლებში ჟურნალისტებთან საუბრისას გააკეთა.

„მე აქ რაღაც ძალიან ძლიერი უნდა ვთქვა. თუ ეს დამტკიცდა, მაშინ ჩვენი ეროვნული სიამაყე მოითხოვს, რომ თანამდებობა დაეტოვო“, - განაცხადა ერდოღანმა. რუსეთის პრეზიდენტის ვლადიმერ პუტინის განცხადებით, რუსულ მხარეს აქვს მტკიცებულებები ფოტოების სახით, რომ „ისღამური სხელმწიფოს“ კონტროლირებადი ტერიტორიებიდან თურქეთში კონტრბანდული ნავთობი შედის.

„საერთო გაზეთი“ მთავარი რედაქტორი: ვახტანგ ხარჩილაძე
გამომცემელი: შპს საგამომცემლო სფერო „საერთო სი ყვან“
მის: თბილისი, აღმაშენებლის 164;
ტელ.: 2 14 40 19; 2 34 28 97;
E-mail: saertogazeti@yahoo.com
რეგისტ. №202375349; შპს (იძ) 070.23 (479.22) ს- 58

„საერთო გაზეთი“, თავის დროზე, ერთ-ერთი პირველი გამოცემამურა და მხარი დაუჭირა საქართველოს დამსახურებული ეკონომისტის, პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის ანზორ ბაბუნაძის წინადადებას, რომ ერთხელ და სამუდამოდ, სახელმწიფო დონეზე გადაწყდეს - ჩვენს სამშობლოს მსოფლიოს ხალხთა ყველა ენაზე თავისი ისტორიული სახელი „საქართველო“ ეწოდოს და არა ისე, როგორც ზოგან - „გურუზია“, ზოგან - „გურჯისტანი“, ზოგან - „ერასტანი“, ზოგან - „ჯორჯია“ და ა.შ.

კარგა ხნის წინათ, ჯერ კიდევ ახალგაზრდობაში აკვიატებული ეს

შევიტანე, დავით უსუფაშვილმა და ივანე კილურაძემ მიიღეს კონცეფციული გადაწყვეტილება და ჩემი წერილი თავიანთი მოსაზრებების წარმოსადგენად გადაუგზავნეს აკადემიკოსებს - თამაზ გამყრელიძეს, როინ მეტრეველს, ავთანდილ არაბულს და ქალბატონ გუნა კვარაცხელიას... უფრო სწორად, ამ ოფიციალურ დავალებაში ისაა დაფიქსირებული, რაც ჩვენ, ამ ეტაპზე, საგნობრივად გვაკმაყოფილებს, ანუ მათ უნდა წარმოადგინონ თავიანთი მოსაზრებები იმის თაობაზე, რომ „საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილი ჩვენი ქვეყნის სახელწოდება - „საქართველო“ - ასევე დამკვიდრდეს საერთაშორისო ურთიერთობების (ორგანიზაციების) დონეზე“. ვიმედოვნებ, რომ მალე მეცნიერთა მიერ ამ დავალების შესრულების შედეგებზე კვლავ იმსჯელებენ საქართველოს პარლამენტის შესაბამისი სამსახურები და მიიღებენ სათანადო გადაწყვეტილებას.

ანზორ ბაბუნაძე

— მაინც, რას ამბობენ, ზემოთ დასახელებული ჩვენი სახელოვანი მეცნიერები?...
— საგანგებო ინტერვიუს ფორმატიდან გამომდინარე, ამას ასე იოლად ვერ და არ ვუპასუხებ, რადგან ყველაფერს აქვს თავისი წესი, რაც რეგულირდება „დაუწერელი“ კანონებით...
— რაღაც ორასობრივად ლაპარაკობთ...

„საქართველო“, მხოლოდ „საქართველო“!

იდეა, ბოლო დროს, შეიძლება იქვას, ანზორ ბაბუნაძის „მთავარ“ საქმედ იქცა, სად არ მივიდა, ვინ არ შეაწუხა... გამოხმაურებაც უდიდესი ჰქონდა, ცნობილი მეცნიერები, მწერლობის, ხელოვნების, სპორტის აღიარებული მოღვაწენი ინტერესს იჩენდნენ ბატონი ანზორის იდეის მიმართ. ბევრი იწონებდა, ზოგი იწუნებდა, ზოგი ორჭოფობდა...

ანზორმა პრესის საშუალებით მიმართა ქვეყნის პრეზიდენტს, პრემიერს. პარლამენტის თავმჯდომარეს კი პირადად ესაუბრა.

— დავით უსუფაშვილის რჩევამ ახალი ძალა და ენერჯია შემძინა, განმიტკიცა რწმენა, რომ საქართველოს საერთაშორისო დონეზე დაერქმევა ჩვენი კონსტიტუციით დადგენილი მისი ღირსეული სახელი — „საქართველო“. ადრე მქონდა ამბიცია, რომ ჩვენს ქვეყანას მსოფლიოს ხალხების ყველა ენაზე დარქმეოდა ეს სახელი, მაგრამ ამდენმა შეხვედრამ, განსჯამ, რჩევამ, დავა-კამათმა ჩემი იდეა უფრო დააკონკრეტა და ეს რამდენჯერმე დაფიქსირე კიდევ, რომ ამ ეტაპზე საგნობრივად მოსაღებია, ჩვენს ქვეყანას საერთაშორისო დონეზე ეწოდოს მისი ღირსეული და საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილი სახელი „საქართველო“.

— ესე იგი, როგორც ჩანს, წინსვლა არის, ზომი?...
— მაშ... ამ საკითხთან დაკავშირებით, პარლამენტში რომ წერილი

— ამ საშვილიშვილო საქმეს, ნამეტანი სააზროვნო და სათუთ არაფერი აქვს... ყველას მოგეითხება... ძალზე კმაყოფილი დავრჩები, თუ უახლოეს ხანში, რამდენიმე წუთით მაინც, კვლავ მომეცემა პარლამენტის თავმჯდომარესთან შეხვედრის საშუალება, სადაც ბევრი რამ გაირკვევა და გაიოლდება საბოლოო გადაწყვეტილების მიღება.

— იქნებ უარყოფითად გადაწყვიტოს პარლამენტში აუცილებლად იქნება აზრთა სხვადასხვაობა...
— ვინც მხარს არ დაუჭერს, მათ გასაგონად აქვე ვიტყვი, რომ თითოეული პარლამენტარი ვალდებულია, პატივი სცეს თავისი ქვეყნის კონსტიტუციას, რომელშიც შავით თეთრზე წერია, რომ ამ ქვეყანას ათაღან და ბაბაღან ეწოდება „საქართველო“!

ამ ხნის განმავლობაში ბევრმა აშკარად გამოამჟღავნა თავისი უარყოფითი დამოკიდებულება აღნიშნული პრობლემისადმი. ერთმა პოპულარულმა ენათმეცნიერმა მეგობართა ვიწრო წრეში განმიცხადა: „ვიდრე ცოცხალი ვარ, ამ საკითხის გადაწყვეტას ვერ ეღიროსებო“, უფრო მეტიც, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო ურთიერთობების მიმართულების ერთმა პროფესორმა ოფიციალურ დოკუმენტში ისიც კი ჩაწერა, რომ „ამ საკითხის დაყენება არასერიოზულია“. ან კიდევ, „საქართველოს ბევრი სხვა, გაცი-

ლებით მნიშვნელოვანი პრობლემა აქვს გადასატრეული და არა მგონია, წამოყენებული წინადადება განხილვად ღირდეს“.

იმის გამო, რომ ჩემმა ნებისმიერმა ოპონენტმა საქვეყნოდ დაფიქსიროს თავისი უარყოფითი პოზიცია ამ პრობლემასთან დაკავშირებით, თანახმა ვარ, მასთან გაგმართო დებატები ნებისმიერ სატელევიზიო სპეციალურ გავლენაში.

კიდევ ერთხელ ვიმეორებ: ჩვენ არცა გვაქვს და არც შეიძლება გვექონდეს ამბიცია, რომ საერთაშორისო დონეზე „საქართველოს“ სახელწოდების აღიარება თავისთავად ნიშნავს იმას, რომ ამა თუ იმ ქვეყანამ და ხალხმა, ამა და ამ პერიოდთან, ჩვენი ქვეყანა აუცილებლად ისე უნდა მოიხსენიონ, როგორც ამას ჩვენი ქვეყნის კონსტიტუცია ითვალისწინებს. ეს მომავლის საქმეა, რასაც ვერავინ ვერასდროს ვერავის ვერ უკარნახებს. აქედან გამომდინარე, ჩვენი წინადადების რეალიზაციას სჭირდება ქვეყნის ხელისუფლების პოლიტიკური ნება, რაც, ცხადია, არავითარი რეფერენდუმის საგანი არ შეიძლება გახდეს!

ამ პრობლემის ირგვლივ კვლავ მრავალი კითხვა გაჩნდება. კონიერულს სიამოვნებით ვუპასუხებ, მაგრამ პოლემიკაში მონაწილეობას არ მივიღებ მათთან, ვინც ამტკიცებს, რომ: „ჩვენს ქვეყანას, საერთოდ არ უნდა ერქვას „საქართველო“...“

გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. შესაძლოა, ავტორის პოზიცია არ ეთანხმებოდეს რედაქციის აზრს. ინფორმაციის სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. გასაჩივრება შესაძლებელია მასალის გამოკვეთიდან ერთი ჰვირის ვადაში. შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება. ინფორმაცია შპს „გამომცემლობა საერთაშორისო“; ტელ.: 599 95 31 90

„მემარცხენე ალიანსის“ პოლიტიკური მდივანი, ბატონი პაატა ჯიბლაძე:

– ბატონო პაატა, „ლეიბორისტული პარტიის“ წევრი და აქტიური პოლიტიკური ფიგურა ბრძანდებით წლების განმავლობაში, ბოლო ხანებში არ ჩანდით. ამბობდნენ, რომ პოლიტიკას ჩამოშორდით. ახლანა „მემარცხენე ალიანსში“ გამოჩნდით. „ალიანსთან“ ითანამშრომლებთ?

– დიდი მადლობა, რომ კიდევ ერთხელ მომეცა საშუალება თქვენს მკითხველებს ვუთხრა ჩემი სათქმელი.

თქვენი ნებართვით, ჯერ მივულოცავ ყველას დამდეგ ახალ წელს და შობას, რადგან არ მგონია, ახალ წლამდე კიდევ მომეცეს შესაძლებლობა „საერთო გზებიდან“ ახალი წელი მივულოცო ქართველ ხალხს.

ახლა თქვენს კითხვაზე ვიპასუვებ.

2012 წელს, როცა კოალიციამ გაიმარჯვა და პრემიერ-მინისტრი გახდა ბიძინა ივანიშვილი, „ლეიბორისტული პარტიის“ პოლიტსაბჭოს 8 წევრიდან ექვსმა პარტია დაეტოვებინა, იმ ექვსში ერთი მეც ვიყავი. მაშინ „ლეიბორისტული პარტიის“ აღმასრულებელი მდივანი გახლდით.

შემდეგ მოხდა ისე, რომ ჯანმრთელობის პრობლემები შემექმნა, ოპერაცია გავიკეთე, რომ გამოვჯანმრთელდი, მუშაობა დაიწყო და დღემდე ვმუშაობ. ერთ-ერთ მშენებლობაზე მენეჯერად. მე ფული სააკაშვილთან ვაჭრობით არ მიშოვნია,

შინ და არც ვფიქრობდი პოლიტიკურ ცხოვრებაში კვლავ ჩაბმას, მაგრამ ორი კვირის წინანდელი მოვლენები ბოლო წვეთი იყო ჩემთვის. მიხეილ სააკაშვილი, ეს წმინდა წყლის კრიმინალი გამოვიდა და მთელ საქართველოს მუქარით განუცხადა, რომ დაბრუნდებოდა ხელი-სუფლებასში და მის მოწინააღმდეგეებს დაანახებდა, რა არის სინამდვილეში დემოკრატია. ამან გადაამწყვე-

– ზემოთ „ნაცმოძრაობის“ სატელიტი, თქვენი სიტყვებით, ვაიოპოზიციური პარტიები ახსენეთ, ვის გულისხმობთ?

– ყველამ დავინახეთ „რუსთავი-2“-ის და ვითომ სიტყვის თავისუფლების დასაცავად რომ მივიდნენ იმ ტელეკომპანიის ვითომ დასაცავად, რითაც საკუთარი თავი და ორიენტაცია, ფაქტობრივად, გაშიფრეს. ჩამოვითვლით ყველას, ოღონდ არ მინდა, რომელიმე გამოძრჩეს და ამიტომ არ დავასახელებ. ნათელაშვილის გარდა იქ იყო დავითაია, ქარდავა და სხვები, არ მინდა ვინმე გამოძრჩეს, გაიხსენეთ, ვინ ექომაგებოდა „რუსთავი-2“-ს, „ნაცმოძრაობის“ ტე-

გასულ კვირას ჩვენთან მოვიდნენ „ლეიბორისტული პარტიის“ წევრები რეგიონებიდან და შემოგვიერთდნენ.

ზესტაფონის რაიონის ლეიბორისტული პარტიის ყოფილი თავმჯდომარე, ამჟამად „მემარცხენე ალიანსის“ წევრი, ბატონი დავით ბაგვაძე:

– რამდენიმე დღის უკან გავაკეთე განცხადება „ლეიბორისტული პარტიის“ დატოვების შესახებ და შევეუერთდი „მემარცხენე ალიანსს“. „ალიანსელები“ ჩემი ძველი მეგობრები და თანამებრძოლები არიან. წლების განმავლობაში მათთან

„ლეიბორისტულ პარტიას“ მისი წევრები აქტიურად მოჰყვებიან და „მემარცხენე ალიანსში“ გადადიან...

ვა, სოციალური პრივილეგიები, ადამიანის უფლებები და ა.შ. ჩვენი საქმიანობის მთავარი სფერო იყო. მე ყოველთვის ვიდექი მათ გვერდით. თუმცა რაც მოხდა ნათელაშვილთან დაკავშირებით, რაც გაირკვა, რომ მან გაყიდა პარტია, გაგვიყიდა ჩვენ და საკუთარი თავიც, გული გამოიტყდა. პოლიტიკას ჩამოვშორდები-მეთქი, ვფიქრობდი კიდეც.

– მაგრამ 2014 წელს არჩევნებში მონაწილეობა მაინც მიიღეთ.

ტინა მისუსელიყავი კვლავ იმ ადამიანებთან, რომლებთანაც ორ ათეულ წელზე მეტია ვიბრძები. „მემარცხენე ალიანსს“ შევეუერთდი „ნაციონალური მოძრაობის“ საბოლოოდ დასამარხავ ბრძოლაში. იმ ოპოზიციური ძალებისგან განსხვავებით, რომლებიც „ნაცმოძრაობისგან“ იმართებიან, მათგან იკვებებიან, მათი სატელიტები არიან სინამდვილეში.

„ნაცმოძრაობა“ არათუ პოლიტიკურ ველზე უნდა იყოს,

ლევიზიას. ისიც არ დავავიწყდეთ, შალვა ნათელაშვილს გვერდს რომ უმშვენიერებდა კობა ხაბაზი, კაცი, რომელსაც ადრე ნათელაშვილი ტაკიმასხარას ეძახდა.

მოხარული ვარ, რომ დაინიშნა ახალი გენერალური პროკურორი, რომელიც აცხადებს: აღვადგენ სამართლიანობასო. ძალიან კარგი იქნება, თუ თავისი სახელი დაერქმევა გლდანის ეკლესიის დარბევის საკითხს, რომელშიც ახალაია, სანოქი, მირაბიშვილი,

ადმირალი, ბარამიძე და სხვები მონაწილეობდნენ, კარგი იქნება თუ ქუჩებში უდანაშაულოდ დახვრეტლების საქმეები ხელახლა გადაიხედება, 7 ნოემბრის, 26 მაისის საკითხებს განიხილავენ, უკანონოდ ჩამორთმეულ ქონებებს დაუბრუნებენ მფლობელებს.

დმერთმა ქნას, ასე იყოს. დიდი იმედი მაქვს, რომ ქართული მართლმსაჯულება „ნაცმოძრაობის“, მიერ ჩადენილ ყველა კრიმინალურ ქმედებას გამოიძიებს, დაჰკითხავენ სააკაშვილს. ეს უკანასკნელი კი თავისი საქმეების თანამონაწილედ, სავარაუდოდ, შალვა ნათელაშვილსაც დაასახელებს. დასახელდება ყველა დავალება, რის გამოც გადაუხადეს თანხები „ნაცმოძრაობის“ სატელიტი პარტიების ლიდერებს. ლიდერებს ვამბობ იმიტომ, რომ სააკაშვილთან ბინძურ გარიგებაში პარტიის ლიდერები შედიოდნენ, თორემ პარტიებში ბევრი პატიოსანი ადამიანია, რომლებიც არაფრის ფასად არ გაურიგდებოდნენ სააკაშვილს.

„მემარცხენე ალიანსის“ კერი ღია ყველა იმ ადამიანისთვის, ლეიბორისტი იქნება თუ სხვა შეხედულების მქონე, ვისაც სურს რეალურად იბრძოლოს ჩვენთან ერთად.

ერთად ვიყავი „ლეიბორისტულ პარტიაში“ და ვიცი, ახლაც ვისთან მივიდი. იმის შიში მაინც არ მექნება, 10 წელიწადი რომ ვებრძოდი, იმ „ნაცმოძრაობასთან“ რაიმე გარიგებას შეკრავს „მემარცხენე ალიანსი“, როგორც ეს შალვა ნათელაშვილმა გააკეთა.

– რა გაძლევთ იმის თქმის საფუძველს, რომ შალვა ნათელაშვილი კავშირშია „ლეიბორისტულ პარტიასთან“? რაიმე სახის ახალ ინფორმაციას ხომ არ ფლობთ?

– მეტი ახალი რაღა გინდათ, შალვა ნათელაშვილი „თავისუფალ ზონასთან“ და კობა ხაბაზთან ერთად ფოტოებს იღებს და მათ მიტინგებს უერთდება?!

ალაღად გეუბნებით, პირადად ჩემი გადაწყვეტილება იყო „ლეიბორისტული პარტიიდან“ წამოსვლა, შალვა ნაცებთან მეგობრობს. მანდ გაჩერება უკვე აღარ შეიძლებოდა.

– მხოლოდ თქვენ თქვით უარი პარტიის წევრობაზე თუ სხვებიც შეუერთდნენ თქვენს ინიციატივას?

– ზესტაფონის ორგანიზაციის ბევრ წევრს მოეწონა ჩემი ნაბიჯი. ბევრი აპირებს დატოვოს პარტია.

ირანდა კალანდაძე
593 561 118

ყოველთვის ვმუშაობდი და ახლაც ვმუშაობ.

ყველა ვხედავთ, მემარცხენე იდეების როგორი დისკრედიტაცია მოახდინა ნათელაშვილმა. რის გამოც მემარცხენე იდეოლოგიის პარტიები, ფაქტობრივად, გამარცხდნენ.

მე, ჩემს მეგობრებთან ერთად, ათეული წლების განმავლობაში ვიბრძოდით მოსახლეობის სოციალური ინტერესების დაკმაყოფილებისთვის, ჯანდაც-

– დიახ, 2014 წლის ადგილობრივ არჩევნებში მივიღე მონაწილეობა, როგორც უპარტიო დეპუტატმა გაერთიანებული ოპოზიციის სახელით, ჩემთვის სრულიად უცხო რაიონში – გლდანში. ჩემდა გასაკვირად, მაშინ 1300-მდე ხმა მივიღე, რისთვისაც კიდევ ერთხელ დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა გლდანის მოსახლეობას ნდობისთვის. როგორც გითხარით, უპარტიო კანდიდატი ვიყავი მა-

არამედ უნდა გასამართლდეს, შემდეგ მისი საქმიანობიდან გამოდინარე, სასამართლოს გადაწყვეტილებით, უნდა აიკრძალოს, ვინაიდან ყველა პოლიტიკურ ძალას, რომლებიც ხელი-სუფლებასში მოვა, ან პრეტენზია ექნება ხელისუფლებაში მოსვლის, უნდა ჰქონდეს იმის შიში, რომ დანაშაულებების გამო, თუ ჩაიდენს თავისი მმართველობის პერიოდში, გასამართლებული იქნება და პასუხს აგებს.

გვესაუბრება პოეტი
ლევან ფანჩვიძე

– ლევან, რა მდგომარეობაშია ქართული მწერლობა? როგორ, რა მიმართულებით ვითარდება? ლიტერატურის დაცემის ტენდენცია აშკარაა, ხომ მეთანხმებით?

– ქართული მწერლობის დაკნინება ახლა არ დაწყებულია. ეს არის ტენდენცია, რომელიც დაიწყო გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან და ამ საქმეში ლომის წილი „მოქალაქეთა კავშირის“ „რეფორმატორთა“ ფრთას უძევს.

„რეფორმატორები“ იყვნენ ახალგაზრდა პოლიტიკოსთა ჯგუფი, რომლებმაც დასავლური ძალების დახმარებით განათლება მიიღეს ევროპასა და ამერიკაში იმ მიმართულებით – როგორ ჩაეგდოთ ხელში ხელისუფლება.

გამსახურდია რომ გააგდეს საქართველოდან, მაშინ მოხდა ქართველი ერის პირველი გახლეჩა. მწერლებს შორისაც მაშინ მოხდა პირველი განხეთქილებები. რამდენიმე ოჯახიც დაინგრა იმ პერიოდში – ცოლ-ქმარი ერთმანეთს დაუპირისპირდა პოლიტიკურ ნიადაგზე.

შეპარდნაძე საქართველოში ჩამოსვლისთანავე მონღომა გარშემო შემოეკრება მწერალთა ჯგუფი. მაგრამ მანამდე, როცა მასთან ინტერვიუზე მოსკოვში **ვალერი კვარაცხელია** ჩავიდა, ჰკითხა შევარდნაძეს: საქართველოში ჩამოსვლისას პირველს ვის შეხვდებითო. **შოთა ნიშნიანიძეს**, ის არის ჩემი საუკეთესო მეგობარი, უპასუხია შევარდნაძეს.

ცხონებული შოთა ნიშნიანიძე მერე მიყვებოდა: მანამდე რომ არავის ვახსოვდი, ერთ დღეს ჩემს ოჯახს უამრავი უცნობ-ნაცნობი მოაწვდა, ზოგს საჩუქრები მოჰქონდა, ზოგი – რესტორანში მებატიყებოდა, ჩემი მეუღლეც გაკვირებული იყო – რა ხდება ჩვენს თავს, როგორ ერთბაშად გაახსენდი და შეუყვარდი ყველასო.

იმ ხანებში დენი ხშირად ითიშებოდა, მე არ მინახავს. ტელევიზიით შევარდნაძის ინ-

ლევან ფანჩვიძე:

ჯერ მოხდა ზეიადის ტებად და შევარდნაძის ტებად და მერე „რეფორმატორთა“ ჯგუფის მიერ მწერლობის სრულმა უგულვებლყოფამ სერიოზული დარტყმა მიყენა ქართულ მწერლობას.

ქართული მწერლობის დისკრედიტაცია კარგად იყო ასახული არასამთავრობო ორგანი-

ენახა, განეხილათ და დასკვნა ისე გამოეტანათ.

არაპროფესიონალიზმი არის ყველგან და უფრო მეტად არაპროფესიონალიზმი და უცოდინარობა კულტურის სფეროს აზარალებს.

– თქვენ რას აკეთებთ, როგორ ცხოვრობთ?

– მე ორი გაზეთი – „ალიონი“ და „არგუმენტი“ დამიხურა სააკაშვილის ხელისუფლებამ. ორივე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გამოცემა იყო და არ აწყობდა ნაციონალურ რეჟიმს.

და ვერ ვყიდულობ, სულიერად, მორალურად, როგორ ვიქნები, წარმოიდგინეთ...

მაგალითად მოვიყვან ბატონ ვახტანგ ხარჩილაკას. მას 1984 წლიდან ვიცნობ. უნიჭიერესი პოეტი და პუბლიცისტი, შესანიშნავი, გამორჩეული კრიტიკოსი გახლდათ, იმის მაგივრად, რომ ის ქართულ ლიტერატურად ემსახურებოდა, მისი ნიჭი იხარჯება პოლიტიკურ გამოცემებში. ჩემი აზრით, ეს ტრაგედიაა.

ასეთი ადამიანების ლიტერატურისგან ჩამოშორებამ გამოიწვია უნიჭობის აღზევება.

დღეი რომ არის ვიღაც, მარაზშია მთელი მისი ნამოქმედა-

ვინს თუნდაც ერთ ნაბიჯად ინერტულს უღალატებს, ის მთელი ერის მოღალატეა!

9 აპრილს ჯარის შემოყვანა, ხალხის უმონყალოდ ცემა და დახოცვა — აი, ამ უბედურებაში ნუგზარ ფოფხაძის ხელიც ურევია

ტერიუ გასულა, შევარდნაძეს უთქვამს: თბილისში რომ ჩავალ, პირველად ჩემს მეგობარ შოთა ნიშნიანიძეს მოვინახულებო. ეს რომ გავიგე, მაშინ მივხვდი, რატომ მომაწვდა ამდენი ხალხი, მითხრა ბატონმა შოთამ.

შევარდნაძე ჩამოვიდა საქართველოში, მაგრამ შოთა ნიშნიანიძე არ შეხვდა მას...

შევარდნაძის ჩამოსვლის შემდეგ საინტერესო მოვლენები მოხდა. **შუხრან მატყარიანს ზვიად გამსახურდიანს** ერთგულების გამო ზურგი შეაქციეს ერთ დროს მისმა მძაკეებმა...

ამით იმის თქმა მინდა, რომ ქართული მწერლობის გახლეჩა

ზაცია „კმარას“ გვემბეში. ამ გვემბის ჩამონათვალი ერთ-ერთმა პოლიტიკოსმა გადმოცა 2003 წელს. იქ ნათლად ჩანდა სტრატეგია, როგორ დაეპირისპირებინათ ერთმანეთისთვის მწერლები, როგორ მოეწყოთ შოუები ტელევიზიით, როგორ წაევიდებინათ ერთმანეთისთვის შოუბიზნესის წარმომადგენლები, რომ დაეკნინებინათ ისინი.

90-იან წლებში „სული ამოხდა“ ლიტერატურულ გამოცემებს: „საუნჯეს“, „მნათობს“, „ცისკარს“.

ხალხს, ფაქტობრივად, ისედაც აღარ ეცალა ლიტერატურისთვის, პოლიტიკა იმდენად მნიშვნელოვანი გახდა, რომ საზოგადოებას სხვა რამე უკვე აღარ აინტერესებდა.

კულტურას ფინანსური საფუძვლები გამოაცალეს და დასალუბად გასწირეს.

როგორია მსა თუ ის ხელისუფლება, იმედან ჩანს, როგორ მიუღებია ქართული კულტურისა, მფარლობისა და ლიტერატურის საპიტიხს.

მე შარშან წარვადგინე კულტურის სამინისტროში ჩემი წიგნი. 3500 ლარს ვითხოვდი, რომ დაეფინანსებინათ გამოცემა. ჩემი კრებული არ დაფინანსდა და მისი ბედი გადაწყვიტა ერთმა ადამიანმა — **მანანა ბერიკაშვილმა**. არადა, წიგნი კომისიას უნდა

ვინ უნდა წამოაყენოს ფეხზე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცნობიერება თუ არა ხელისუფლებამ, რომელიც კანონიერად დააფინანსებს და ხელს შეუწყობს საზოგადოებრივ-ლიტერატურული გამოცემების არსებობას ქვეყანაში.

კულტურის სამინისტრო რა თანხებსაც ხარჯავდა და ხარჯავს უცხოელი მომღერლების და შოუ-ბიზნესის სხვა წარმომადგენლების ჩამოყვანისთვის საქართველოში, იმ თანხის ნაწილი მწერლობისთვის რომ დაინახავს, ფეხზე წამოდგება ქართული ლიტერატურა.

მწერალს ლუკმა-პურისთვის უწყევს ხელი გაიშვიროს, როცა მას სახელმწიფო უნდა ეხმარებოდა.

ორი შვილი მყავს. ბავშვი რომ მთხოვს, კანფეტი მიყიდუ

რი, არადა, გამოჰყავთ ტელევიზიით ხალხის წინაშე და ათქმევინებენ იმას, რასაც დაუკვეთავენ.

უნიჭობები უნდა წამოსწიონ, რომ მორალურად გაგეტეხონ და დაგაკანონონ. აი, ასე ვცხოვრობთ მწერლები.

– **საქმე ის განლაგეთ, რომ იმ დროშიც — პოსტკომუნისტურ ეპოქაშიც და ახლაც თავი გადარიჩინეს იმ ადამიანებმა, რომლებიც ძირს უთხრიდნენ და ახლაც უთხრიან ქვეყანას.**

– არ ვიცი, კონკრეტულად ვინმე იგულისხმეთ თუ არა, მაგრამ ახლა ძველი ფუნქციონერი **ნუგზარ ფოფხაძე** გამახსენდა, რომელიც ახლაც თურმე ჟურნალისტური კადრების ე. წ. აღზრდის საქმისში

შოთა ნიშნიანიძე

აქტიურობს. თავის დროზე გასაგებია და ახლაც შეუძლებელია მან წესიერი, მოქალაქეებრივი შეგნების კადრები გაზარდოს.

წლებს წინ გამოდიოდა გაზეთი „მანსი“. მე მის რედაქტორად ვმუშაობდი გარკვეულ ხანს. ერთხელ ჩემი შურნალისტი გავაგზავნე შოთა ბორგოძისთან, ყოფილ შს მინისტრთან ინტერვიუზე, რომელიც იმ ხანებში პოლიციის აკადემიის რედაქტორად მუშაობდა და კორუფციაში ადანაშაულებდნენ. მისმა მოადგილემ რედაქციაში დოკუმენტების დასტა მომიტანა. მე დავბეჭდე ყველაფერი „მანსი“-ს. როგორც ვითარებაში იყო გორგოძე, შურნალისტებს არ ღებულობდა, „მანსის“ შურნალისტს ხომ, საერთოდ.

მარტის ბოლო იყო, კარგად მახსოვს, 9 აპრილის წლისთავი მოდიოდა და შურნალისტს ვუთხარი: 9 აპრილის თემზე ესაუბრე გორგოძეს და კორუფცია თანდათან შეაპარე-მეთქი. ზუსტად მაშინ ჩემს შურნალისტთან შოთა გორგოძეს დასცდა, გორბაჩოვმა და შევარ-

ცემისთვის. მიკვირს, როგორ არ აწუნებს ის სისხლი, რაც იმ დღეს მისი თანხმობით დაიდგარა.

– აქამდე რატომ არავის არ უთქვამს და არ დაინტერესებულა ამ თემით, ძალიან მიკვირს.

– საქმე იმაშია, ჩემო კარგო, რომ ელუარდ შევარდნაძეს თავის გარშემო შემოკრებილი ჰყავდა კრიმინალთა ჯგუფი, რომლებიც, ფაქტობრივად, ყველაფერზე იყვნენ წამსვლელი ფულისა და ძალაუფლების გამო. შევარდნაძე თავისუფლად წირავდა ამ კრიმინალური ბანდის წევრებს, ისე, როგორც გაწირა საპატივითი და სხვებიც. ფოფხაძე სასჯელს გადაურჩა მაშინ და თავგასული ახლაც არ ისვენებს თურმე.

– ლევან, როგორც სულხან-საბა იტყობა, მოდი, „პირველ სიტყვასა მოვიდეთ“. წუდან არ დაამთავრეთ, რატომ არ შეხვდა შოთა ნიშნინიძე ელუარდ შევარდნაძეს?

– ისე გარდაიცვალა შოთა ნიშნინიძე, ელუარდ შევარდნაძესთან.

– როცა გარდაიცვალა ბატონი შოთა, შევარდნაძემ სპეციალურად დაურეკა

დნაძემ პირდაპირ დამირეკეს მე, როგორც მინისტრს და დამავალეს – დავალეხები მიიღეთ მხოლოდ ნუგზარ ფოფხაძისგან. პატიაშვილს ამ საკითხში ნუ დაემორჩილებით.

9 აპრილს ჯარის შემოყვანა, ხალხის უმოწყალოდ ცემა და დახოცვა – აი, ამ უბედურებაში ნუგზარ ფოფხაძის ხელიც ურევია.

მისი გამოსვლებიც რომ ნახოთ საქართველოს მაშინდელი მთავრობის სხდომაზე ინტერნეტში, დარწმუნდებით ამაში. ტრიბუნაზე მუშტს ურტყამს და ხალხის დასჯას ითხოვს 9 აპრილს.

ნუგზარ ფოფხაძე უშუალოდ შევარდნაძისგან ღებულობდა დავალებებს საიდუმლოდ, რადგან **ჯუმაბერ პატიაშვილს** და **ელუარდ შევარდნაძეს** იმ პერიოდში დამაბული ურთიერთობა ჰქონდათ.

ფოფხაძის გაზრდილი შურნალისტი როგორი უნდა იყოს. კარგით, რა.

შოთა ბორგოძე ამბობს ყველაფერს იმ ინტერვიუში. აგერ არის გორგოძეც და ის შურნალისტიც.

ის ქალბატონიც გეტყვით, ბატონმა შოთამ მაშინ თქვა: შევარდნაძემ დარეკა, გორბაჩოვიც საქმის კურსშია, თქვენც და გვი გუმბარიძეც (პატიაშვილის მოადგილე – ი.კ.) მხოლოდ ფოფხაძის დავალებებს დაემორჩილეთ.

ეს საკითხი გამოსაძიებელია და ნუგზარ ფოფხაძე შურნალისტებს კი არ უნდა ზრდიდეს, პასუხისმგებამი უნდა მიეცეს მშვილობიანი მომტივინების დარბევისა და დახოცვის ნებართვის გა-

თამაზ წიგვიანიძე, მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე იყო მაშინ ბატონი თამაზი და უთხრა: გადაწყვიტეთ, დავასაფლავოთ თუ არა მთაწმინდაზე შოთა ნიშნინიძე. დამკრძალავი კომისიის წევრებმა შემოიხიეს ტანსაცმელი – რას ჰქვია, მთაწმინდაზე ასაფლავებენო. გაიქცნენ შევარდნაძესთან და სასტიკი უარი უთხრეს შოთა ნიშნინიძის მთაწმინდაზე დასაფლავებაზე. შევარდნაძესაც ეს უნდოდა, ისედაც კარგად იცოდა, კომისიის წევრები წინააღმდეგნი რომ წავიდოდნენ. მერე დიღუბის პანთეონი გადაწყდა, მაგრამ ამაზეც ერთი ამბავი შეიქმნა, დიღუბეში, პანთეონში, ადგილი არ არისო, ვაკეში ან საბურთალოს სასაფლაოზე დავასაფლავოთ. დიდი ამბის შემდეგ, როგორც იყო, გამოხატეს ადგილი შოთა ნიშნინიძისთვის დიღუბის პანთეონში.

ასეა საქმე. ჩემო კარგო.

ვინც დამსმენია, ჩამშვება და მოლატეა ერთი ნამდვილი ქართველი მწერლის, ის მთელი ერის მოლატეა.

თქვენ, ჩემო ირანდა, ალბათ, ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაზე გინდობდათ ჩემთან საუბარი და მე ლიტერატურას ვერ მოვწყვდი. რა ვქნა, მენატრება ლიტერატურაზე საუბარი. ლექსები მინდა რომ ვწერო, მე კი დავდივარ და ვილატებს ვთხოვ, სამსახური მაშოვნინონ. ასეთი ცხოვრება დადგა, რას იზამ?!

ირანდა კალანდაძე
593 561 118

„ქრონიკა“-ის რედაქტორის ელისო კილაძის გასაგონად

„საერთო გაზეთის“ მთავარ რედაქტორს ვახტანგ ხარჩილავას ჩემი თავგამოდებული ლანძღვა დაუფასეს და მისი შვილები დასაქმესო, – წუხს ფეისბუქში ქალბატონი ელისო კილაძე და ხან კახა კახიშვილს „მიუვარდება“ საქმის გასარჩევად და ხან – სანდრო ბრეგვაძეს (რომელსაც, რატომღაც ბრეგვაძედ მოიხსნიებს): მეგობრები მეგონეთ და ეს რა გიქნიათ, ჩემი გამლანძღველის შვილები მიგიღიათ სამსახურშიო. დავიწყეთ იმით, რომ მე ელისო კილაძე არასდროს გამოილანძღავს და არასდროს გადავსულვარ მის მიმართ კორექტულობის ზღვარს, მიუხედავად იმისა, რომ ათასგვარ სისულელეს და სიბინძურეს თხზავს ჩემზე.

ღიახ, არასდროს გამოილანძღავს ქალბატონი კილაძე თუმცა, რომც გამელანძღა, ვეჭვობ, ამის გამო ვინმეს რაიმე შეღავათი გაეწია ჩემთვის.

ასე რომ იყოს, ნახევარი საქართველო ლანძღავს ქალბატონ კილაძეს (ლანძღვა რბილად ნათქვამია) და ამ „ლოგიკით“, ნახევარი საქართველო დასაქმებული უნდა იყოს.

რაც შეეხება ჩემი შვილების დასაქმებას, ისინი მაღალ თანამდებობებზე კი არა (როგორც კილაძე ამბობს), სრულიად უმნიშვნელო თანამდებობებზე გაცილებით ადრე დაინიშნენ, სანამ „საერთო გაზეთი“ კილაძესთან პოლიტიკას განაახლებდა.

ამ ქალბატონს, ეტყობა, დიდი წარმოდგენა აქვს საკუთარ თავზე და ჰგონია, ყველა სახელმწიფო სტრუქტურამ მას უნდა შეუთანხმოს ვის სად დანიშნავენ, ვის მოხსნიან და ვის დაიჭერენ?!

ქალბატონი ელისო და მისი „მედიკალიზაცია“ ერთი პერიოდი ძალიან ცდილობდნენ, საქმე ისე წარმოეჩინათ, თითქოს „ქრონიკა“-ს ბიბლიასავით მუდმივად წინ ედოთ ხელისუფლების მაღალჩინოსნებს და მასში დაბეჭდილი რეკომენდაციების და წინადადებების მიხედვით იღებდნენ საკადრო გადაწყვეტილებებს.

თუმცა, როგორც ყველა ტყუილს, კილაძის მიერ აბუქებულ ამ ტყუილსაც მალე გამოუჩნდა მოკლე ფეხები და ის ავანტიურისტული სქემა გაიშოფრა, რომლითაც ვილა-ვილა-ვილა დაშინებას და თავისი ყოვლისშემძლეობის რეკლამირებას ცდილობდა „ქრონიკა“-ის რედაქტორი.

ელისო კილაძე ისე ხშირ-ხშირად მიწოდებს „მოხუც მწერალს“, როგორც ჩანს, ამ ორი სიტყვიდან ერთი-ერთი (თუ ორივე არა) სალანძღავი სიტყვა ჰგონია.

ჰოდა, ახლა კარგად მომიხმინეთ, ქალბატონო კილაძე – მე, „მოხუცი მწერალი“, გპირდებით, თქვენს მიერ ჩემი მისამართით გავრცელებულ ყველა ბინძურ ჭორსა და ცილისწამებაზე პასუხის გაცემა მოგიწევთ, ოღონდ მოგიწევთ პროკურატურაში, რადგან თქვენი უტიფარი მონაჩმანი პატივისა და ღირსების შელახვის ფარგლებს სცილდება და სისხლის სამართლის დანაშაულის ელემენტებს შეიცავს.

თუ რატომ შეიცავს მისი საქციელი სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნებს, ამას იურიისტი კილაძე პროკურატურაში ძალიან მალე გაიგებს...

მანხატანო ხარჩილავა

თურქეთის მთავარი რუსული სუ-24-ის ჩამოგდებაზე პასუხისმგებლობას რუსეთი ნატო-ს აჩივებს

ნატო-ში რუსეთის მუდმივმა წარმომადგენელმა ალექსანდრ გრუშკომ ალიანსის გენერალური მდივნის მოადგილესთან ალექსანდრ ვერბოუსთან შეხვედრაზე მოიყვანა მონაცემები, რომლებიც, მისი თქმით, ადასტურებს რუსულ „სუ 24“-ზე თურქეთის მიზანმიმართულ თავდასხმას.

„მე მქონდა საუბარი ნატო-ს გენერალური მდივნის პირველ მოადგილესთან ვერბოუსთან სუ-24-ის ინციდენტთან დაკავშირებით. ის არ განისაზღვრა იმ ასპექტებით, რომლებიც გენერალურმა მდივანმა სტოლტენბერგმა ასწავნა. მე წარუდგინე ინციდენტთან დაკავშირებით რუსული შეფასებები, მოვიყვანე იმ სამხედრო და პოლიტიკური ფაქტორების თავისებურებები, რომლებიც ადასტურებს რუსულ თვითმფრინავზე თავდასხმა წინასწარ განზრახულ ხასიათს ატარებდა“, – მოჰყავს რუსულ მედიას გრუშკოს განცხადება.

ამასთან, როგორც ნატო-ში რუსეთის მუდმივმა წარმომადგენელმა აღნიშნა, ნატო-მ „პოლიტიკურად ხელი დააფარა ანკარას“ ალიანსის რუსული სუ-24-ის განადგურების გამო, ამიტომ, ალიანსი ინციდენტთან დაკავშირებით პასუხისმგებელია.

„ნატომ, როდესაც არ მისცა პრინციპული შეფასება უკანონო ქმედებას, ამით პოლიტიკურად ხელი დააფარა ანკარას – ალიანსის წევრს და ამით პასუხისმგებელია ინციდენტის გამო“, – განაცხადა გრუშკომ.

„საერთო გაზეთის“ სტუმარია პარტია „საქართველოს მშვიდობისათვის“ თავმჯდომარე, გენერალი **ლავით თევზაძე**:

– ბატონო დავით, ამ ფონზე, რამდენად მატულობს საფრთხეები როგორც ქვეყნის შიგნიდან ისე გარედან და რამდენად მზადაა საქართველო შესაძლო გამომწვევების გაუმჯობესება? რა გავლენას იქონიებს ჩვენზე მსოფლიოში მიმდინარე პროცესები?

– იმ გადმოსახვიდან, როცა საქმე მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებში მომხდარ ტერორისტულ აქტებს ეხება, ამ ეტაპზე, გარე და შიდა საფრთხეებზე დაყოფა, პირობითია, ვინაიდან, თუ საქართველოში რაიმე ტერორისტული აქტი განხორციელდა, მართალია, ეს შეგნით მოხდება, მაგრამ, რა თქმა უნდა, გარედან იქნება იმპორტირებული. ამიტომ, ასეთი გაყოფა უკვე კონტექსტიდანაა ამოვარდნილი რაც იმას ნიშნავს, რომ უსაფრთხოების ის ინსტიტუტები რომელიც ქვეყანაშია, რეალურად, ერთიანობაში უნდა მოიაზრებოდეს როგორც უსაფრთხოების ერთი სისტემა. არ ვიცი, ამ სისტემის სხვა კომპონენტებში რა ვითარებაა, მაგრამ თუ სამხედრო კომპონენტს ვივლით, სამწუხაროდ, ვთვლი, რომ არანაირად არ ვართ დაცულნი. ეს კომპონენტი, უსაფრთხოების სისტემიდან, თავადაა ამოვარდნილი და რაც ყველაზე სავალალოა, არ ჩანს მიმართულება თუ საით ვითარდება. აი, რა არის ყველაზე სამწუხარო და პრობლემატური.

– როგორია ჩვენი ქვეყნის სამხედრო კონცეფცია, რა მთავარ მიზნებს ამოცანებს უნდა ემსახურებოდეს იგი, თუნდაც, რამდენად ბრძოლისუნარიანია ჯარი?

„სამხუნსაროდ, ხიდს ქვეყანასა და იმ თაობას შორის, როგორც ამ ქვეყნის სამართავად მოღის, ჩვენთვის ხელით ვსპობთ!“

ინტერესები ნებისმიერი ქვეყნის ტერიტორიაზე დაიცვას. აზერბაიჯანის სამხედრო კონცეფციის თანახმად კი, ნებისმიერი ახალგაზრდა რომელიც ეთნიკურად აზერბაიჯანელია, შეიძლება აზერბაიჯანის ჯარის პირად შემადგენლობაში შემავალ ერთეულად ჩაითვალოს. ამ კუთხით, რა წერია სა-

ელო მონაწილეობა. აი, ასეთია რეალობა.

– ანუ, ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობაც „გაუქმების სტადიაშია“?

– ჯერჯერობით, ასეა. თუმცა, ფაქტია, ეს საკითხი, სერიოზულ საკანონმდებლო ორგანოში იხილება. მაინც იმედი მაქვს, რომ პარ-

ტიკა, რომელიც მთელი ეს წლებია ხორციელდება, ვგულისხმობ, ძველი ხელისუფლების წინა 9 წელს და ბოლო სამ წელიწადსაც, ვერანაირ კრიტიკას ვერ უძლებს.

– 2008 წელი, რევოლუციის კუთხით, გვირგვინი იყო, აღნიშნეთ. რა და როგორ მოხდა, ანდა რამდენად შეგველო ამ ყველაფრის თავიდან აცილება, ამაზე საუბარი შორს წავივლით, მაგრამ შედეგები მართლაც სავალალოა. როგორ ფიქრობთ, რა გამოსავალია აღნიშნული სიტუაციიდან?

– დიახ, შემიძლია თამამად გითხრა, რომ ის საკადრო პოლი-

ტიკა, რომელიც მთელი ეს წლებია ხორციელდება, ვგულისხმობ, ძველი ხელისუფლების წინა 9 წელს და ბოლო სამ წელიწადსაც, ვერანაირ კრიტიკას ვერ უძლებს.

– ეს იხილი თემებია, არამგონია საგაზეთო ინტერვიუში გაიმართლოს, თუმცა, იმ ადამიანებს ვინც ნებისმიერი მოლაპარაკების წინააღმდეგნი არიან, მინდა შევახსენო, რომ მოლაპარაკების მაგიდასთან ყოფნა, განსაკუთრებით, ომის ვითარებაში მყოფი სახელმწიფოსთვის, სამხედრო სტრატეგიის ერთ-ერთი ელემენტია. მოლაპარაკების ინიციატივა, როდესაც საქმე ცუდადაა, პირობითად რომ ვთქვათ

ლავით თევზაძე:

– თუ დოკუმენტს გულისხმობთ, სამხედრო კონცეფცია არსებობს, მაგრამ ვეჭვობ, რომ იგი რეალობას უკვე აბსოლუტურად აღარ შეესაბამება. თუნდაც იმიტომ, რომ ის სხვა პირობებში და სხვა მონაცემებზე დაყრდნობით იწერებოდა. ძალიან რთული სათქმელია, ყველა დოკუმენტი რომელიც მეტ-ნაკლებად სტრატეგიული ხასიათისაა, ალბათ, გადასახედია და ამას სერიოზული ინტელექტი სჭირდება, რასაც ზედაპირზე ვერ ვხედავ, არ ჩანს.

ქართველოს სამხედრო კონცეფციაში?

– ამაზე ვერაფერს გეტყვით, მაგრამ ერთი რამ ცხადია: ჩვენ გვყავს სამხედრო ძალები, რომლებიც გარკვეულწილად, საგარეო მისიების მომსახურებაზეა ორიენტირებული, გარდა ამისა, გვაქვს გაუქმების სტადიაში მყოფი სამხედრო სავალდებულო სამსახური, ასევე, გაუქმების სტადიაში მყოფი სავალდებულო გაწვევა, რაც აბსოლუტურად არაადეკვატურია იმ ვითარებისა რომელშიც დღეს ვიმყოფებით. მითუმეტეს, უნდა გავითვალისწინოთ ისიც, რომ რეალურად, საქართველოს მოკავშირე არ ჰყავს, ანუ არ არსებობს ქვეყანა, რომელიც ვალდებულია აიღებდეს იმ ვითარებაში, თუკი ჩვენ სამხედრო დაპირისპირებაში აღმოვჩნდებით ჩართული, ჩვენს სასარგებლოდ, სამხედრო მოქმედებებში მი-

ლაშქრით, საბოლოო ანგარიშით, ამაზე არ წავა, თუმცა ფაქტი ფაქტად რჩება.

– ბატონო დავით, თქვენი მინისტრობის პერიოდში თუ ჰქონდა ქვეყანას გამართული სამხედრო კონცეფცია და როდის დაკარგა მან პირვანდელი სახე, რამ გამოიწვია ყოველივე?

– რღვევა თანდათანობით დაიწყო და დაახლოებით, 2006

– ამ ყველაფერმა ის შედეგი გამოიღო, რაც გვაქვს – სისტემა ვერ აეწყო, ჩიხიდან ვერ გამოვიდა. იმაზე კი არ უნდა ვიფიქროთ, რა, როგორ მოხდა. დღეს ეს არაფერს აღარ იძლევა, არამედ იმაზე, თუ რა რეალური ნაბიჯები უნდა გადაიდგას, რომ მსგავსი რამ აღარ განმეორდეს და მეორე, – თუ ვთქვათ, სამხედრო დაპირისპირება მოხდება, ჯარი ისევ არ ჩამოიშალის. სულ ცოტა, ეს უკანასკნელი, შესრულებადი ამოცანაა. თუმცა, პოლიტიკური ნება არ ჩანს, რომ სამხედრო ძალები ამ მიმართულებით განვითარდეს.

– სამხედრო დაპირისპირების საფრთხეს, ხედავთ?

– ამ წუთას არ იკვეთება, მაგრამ, ყოველ შემთხვევაში, როგორ განვითარდება მოვლენები, ძნელი სათქმელია. ამ წუთში, ამ ასპექტში, აბსოლუტურად, განიარაღებული ვართ.

– რა პოლიტიკა უნდა ვაწარმოთ რუსეთის მიმართულებით, როგორი უნდა იყოს მასთან ურთიერთობის ფორმები? ალბათ, არც

საბრძოლო სივრცეში ყოფნისას, სუსტს ეკუთვნის, ეს მას, გარკვეულწილად, ძალების გადაჯგუფების, სხვა ბერკეტების ამოქმედების საშუალებას აძლევს, რაც მას, ამ მოლაპარაკების პროცესში, აძლიერებს. ანუ, ეს აუცილებლად, რაღაცის დათმობა კი არაა, არამედ, ეს მიღებული ხერხია. სამხედრო ისტორიას რომ გადავხედოთ, არაერთი ომისას, როდესაც ვითარებებში იმარტებოდა მოლაპარაკებები, რომელიც მერე, საბრძოლო სივრცის კონფიგურაციასაც და ომის შედეგებსაც მთლიანად ცვლიდა. ამ ყველაფერს ცოდნა სჭირდება. სამწუხაროდ, ეს ცოდნა, საქართველოში, ან არ არის, ან უბრალოდ არ ჩანს, ანდა არაფერს ამჩნევს, რადგან ეს არავის სჭირდება. ასე, რომ მოლაპარაკება არაა სისუსტე, მოლაპარაკება დაპირისპირებისას უპირატესობის მიღწევის ერთ-ერთი ხერხია.

– ბატონო დავით, გარდა იმისა, რომ ქვეყნის 20% რუსეთის მიერაა ოკუპირებული, პრეტენზია, ჩვენს ტერიტორიებზე, სხვებსაც უჩნდებათ. მაგალითად, ოსებს თრიალეთზე აქვთ პრეტენზია. საზღვრების 42% დემარკირებული არაა, ამ ფონზე რა საფრთხეები ემუქრება საქართველოს სამხედრო კუთხით?

– ამის შესახებ კონკრეტულად ვერაფერს გეტყვით, ამ წუთისთვის რა ვითარებაა, მონაცემები არ მაქვს, მაგრამ ერთი რამ ნამდვილად ვიცი – სასაზღვრო უწყება სამხედრო უწყებებთან პოლიციურ უწყებად გარდაიქმნა. შესაბამისად, შეიცვალა მისი ამოცანები. ამიტომ, რასაც ეს უწყება ადრე აკეთებდა, დღეს აღარ აკეთებს, ფუნქციურად ვერ აკეთებს, თუმცა, მისი ჩანაცვლება არაფრით მომხდარა. თუ როგორ უნდა მომხდარიყო ეს, ვის უნდა აეღო საკუთარ თავზე ის ფუნქციები რომელსაც სასაზღვრო ჯარი როგორც სამხედრო სტრუქტურა ახორციელებდა, ძნელი სათქმელია, არ ვიცი.

იხილეთ „საერთო გაზეთი“ ინტერნეტში www.saertogazeti.ge შემოგვიერთდით FACEBOOK-ზე **საერთო გაზეთი**

ანი ღარსალია: ნაციონალური მოძრაობა ახალგაზრდებს ხელისუფლებისა და სახელმწიფოს წინააღმდეგ რაზმებს

თუზიაზმზე მუშაობდნენ?

– ასე გამოდის. „თავისუფალი ზონის“ წევრები, ვინც ფულის გამოგზავნის შესახებ შეიტყო, დაძაბულობის

თავიდან ასაცილებლად, ორგანიზაციიდან მოცილდნენ. ახლა დროებითი პაუზაა, მაგრამ როგორც კი სასამართლო პროცესები განახლდება, ეს საფრთხე ისევ რეალური გახდება. კიდევ 5000-5000 ლარს დაუმატებენ და ამ ხალხს იმას გააკეთებინებენ, რასაც სააკაშვილი უბრძანებთ. ნაციონალური მოძრაობა ახალგაზრდებს ხელისუფლებისა და სახელმწიფოს წინააღმდეგ რაზმებს და ამას მე თუ ვიგებ, სხვებმაც უნდა გაიგონ. რაც შეეხება თქვენს კითხვას ახალი სახეების შესახებ, ჩემი აზრით, მომავალ არჩევნებში ნაციონალები აშკარა და „გაშიფრულ“ სახეების ნაცვლად, გაუსვრელ და ავტორიტეტულ ადამიანებზე გააკეთებენ აქცენტს. რა თქმა უნდა, პაატა ბურჭულაძეს ბევრი კარგი საქმე აქვს გაკეთებული ქართველი ხალხისთვის: „იანანა“, საქველმოქმედო პროექტები და მრავალი სხვა, ამიტომ გარკვე-

ნავს, რომ არჩევნებში მონაწილეობის შემთხვევაში, მსოფლიო ბანი სავარაუდოდ, ნაციონალების ინტერესებს გაატარებს, რაც ძალიან საწყენია. არაფერია უჩვეულო იმაში, რომ დისკრედიტირებული პოლიტიკური ძალა ცდილობს ორგანი-

აქვთ, ახალგაზრდების მოსახილად და მათი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. „ვირჩი“ თავის წევრებს მატერიალურად ეხმარება, გასართობ ღონისძიებებს აწყობს, კვების პროდუქტებით ამარაგებს და ა.შ. სხვა საქმეს, ამის ფასად რის გაკე-

რომლები და ახლა, 2015 წელს ნარკოტიკული საშუალების ჩადებით მოახერხეს მისი დაჭერა. პირველი ინსტანციის მოსამართლემ ირაკლის უდანაშაულობის ფაქტები არ გაითვალისწინა. სააპელაციო სასამართლოს მოსამართლე კი საერთოდ, ადგიშვილის „ხელის ბიჭი“ აღმოჩნდა და ირაკლი გისოსებს მიღმა დატოვეს. შემთხვევითი არ უნდა იყოს, რომ ნაციონალური მოძრაობის ზონდერ-პოლიციელები კიდევ მუშაობენ ახალგაზრდების „გაფუჭებაზე“, კიდევ უღებენ წამალს და ამით, ხელისუფლებას სახელს უტეხავენ. სწორედ ეს იყო ნაციონალების გათვლა. იცოდნენ, რომ ირაკლიზე ერთ ამბავი ატყდებოდა და სწორედ ეს უნდოდათ. გაიხსენე

ზაცია ახალი სახეებით გააკეთებთ მოთხოვნ, მაგრამ ამ ეტაპზე ახალგაზრდების მიზიდვა რომ არ უჭირთ, ცხადია. „ქართული ოცნება“ უნდა გამოფხიზლდეს და დაინახოს ის ნაღმები, რომლებიც ნაციონალებს ყველა სახელმწიფო

თუბას მოთხოვენ, მაგრამ ამ ეტაპზე ახალგაზრდების მიზიდვა რომ არ უჭირთ, ცხადია. „ქართული ოცნება“ უნდა გამოფხიზლდეს და დაინახოს ის ნაღმები, რომლებიც ნაციონალებს ყველა სახელმწიფო

2014 წლის 17 სექტემბერს დაკავებული თენგი ერისთავის საქმე. შსს ინფორმაციით, დაკავებულს 7 აბი ნარკოტიკული საშუალება „სუბოტექსი“ აღმოაჩნდა, თუმცა მოგვიანებით გაირკვა, რომ ერისთავს ნარკოტიკები ჩაუდეს.

– ეს საკმაოდ გახმაურებული საქმე იყო. როგორც მასოვს, ერისთავების ოჯახს დახმარება ნაციონალურმა მოძრაობამ შესთავაზა, თუმცა კატეგორიული უარი მიიღო.

– დიას, თუმცა, სხვა ოჯახს შეიძლება ეს დახმარება მიეღო. სწორედ ამას ვგულისხმობ, როცა სიტუაციის შეგინდნ არევაზე ვსაუბრობ. ეს იმიტომ მოხდა, რომ ხელისუფლებამ ძალიან სტრუქტურების ძველი კადრებისგან გათავისუფლება ვერ მოახერხა. სწორედ, ის კადრები მუშაობენ ახლა ახალგაზრდების „გაფუჭებაზე“, რადგან მშვენივრად ახსოვთ, რომ ნაციონალური მოძრაობა უსამართლოდ დასჯილი და დახვრეტილი ახალგაზრდების თემას გადაყვა. ახლა, „ახალგაზრდების საქმეების შეკერვით“ იგივეს უკეთებენ ნაციონალები „ქართულ ოცნებას“.

საუბრის ბოლოს ხელისუფლებას მივმართავ: სტრუქტურების გაწმენდა და დაირეგების შესრულება დროზე თუ არ დაიწყეთ, მარტო ბიძინა ივანიშვილის ავტორიტეტი ვეღარ გიმკვლით ბატონებო.

ნელი თორდია
571 35 36 88

„ნაციონალური მოძრაობა უსამართლოდ დასჯილი და დახვრეტილი ახალგაზრდების თემას გადაყვა. ახლა, „ახალგაზრდების საქმეების შეკერვით“ ნაციონალები იგივეს უკეთებენ „ქართულ ოცნებას“.

ული ავტორიტეტი აქვს მოსახლეობაში. რაც მთავარია, ის ნაციონალებთან არ ასოცირდებოდა, მაგრამ ოდესაში, სააკაშვილთან მისი ვიზიტი იმას ნიშ-

– ასეთი რა განსაკუთრებული პირობები აქვთ?
– სოლოლაკში მდებარე სამსართულიანი ოფისიდან დაწყებული, ყველა პირობა

სტრუქტურაში აქვთ ჩადებული და აუცილებლად ამოქმედდნენ. რაც უფრო მოახლოვდება 2016 წელის არჩევნები, მით უფრო მოიმატებს „ჩანერგულებისგან“ პროვოკაციებისა და საბოტაჟის ფაქტები. თუნდაც, 13 ოქტომბერს დაკავებული ირაკლი რამიშვილის საქმე ავიღოთ. ეს უნიჭიერესი მსახიობი, რომელმაც „ქუჩის დღეებში“ საქართველო ასახელა, ჩემი ბავშვობის მეგობარი გახლავთ. ამ ადამიანს ნაციონალური მოძრაობის დროიდან დასდევდნენ კრიმინალური პოლიციის თანამშ-

„საერთო გზების“ ესაუბრება არასამთავრობო ორგანიზაცია „გაერთიანებული საზოგადოების“ ხელმძღვანელი ანი ღარსალია:

– საქართველოში ბოლო დროს განვითარებული პროცესებიდან გამომდინარე, შემიძლია ვთქვა, რომ „ქართულმა ოცნებამ“ ვერ მოახერხა ამომრჩევლისთვის მიცემული პირობის შესრულება და სახელმწიფო სტრუქტურების ნაციონალებისგან გაწმენდა. ძალიან შეეშვა, რომ ამ პოლიტიკური კურსით, რომელსაც დღეს ხელისუფლება ატარებს, ახალგაზრდებისგან მხარდაჭერა მიიღოს. „ქართული ოცნების“ კრახით კი ისევ ნაციონალური მოძრაობა იხიერებს და ხელისუფლებაში ახალი სახეებით მოგვევლინება. ამის ყველა ნიშანი სახეზეა. თუნდაც ნაციონალების ახალი, ეშმაკური სტრატეგია და პოლიტიკურ ასპარეზზე გამოჩენილი ახალი სახეები.

– დაგვიკონკრეტეთ, რომელ ეშმაკურ სტრატეგიას და ახალ სახეებს გულისხმობთ?

– დღეს ნაციონალური მოძრაობა საზოგადოებაში ფინანსურად დასუსტებული და დაქსაქსული ორგანიზაციის იმიჯს იქმნის. ისე გვიჭირს, რომ პარტიის ოფისი გავყიდეთო, აქვთ ხაზი და გამოგვეყო და „ვირჩი“ შექმნა და იქით ბარნოვი წავიდა არასამთავრობო სექტორში, მაგრამ ეს ყველაფერი კარგად ორგანიზებული თამაშის ნაწილია. ვითომ დაქსაქსულობით ნაციონალებმა ფლანგები გაშალეს და ცდილობენ ყველა მხრიდან ერთიანი შეტევა განახორციელონ „ქართულ ოცნებაზე“. მერწმუნეთ, როცა გადამწვევები დარტყმის დრო მოვა, მარტივ მამრავლებად დაშლილი ნაციონალები ისევ ერთ გუნდად გაერთიანდებიან.

– გადამწვევები დარტყმაში არჩევნებს გულისხმობ?

– არა მარტო. არ დაგავიწყდეთ, რომ „რუსთავი 2“-ის საქმე არ დამთავრებულა და მხოლოდ შეჩერებულია. მე მაქვს სრულიად დადასტურებული ინფორმაცია, რომ ტელეკომპანიასთან კარვების გაშლამდე „თავისუფალი ზონის“ წამყვან სახეებს უკრაინიდან 5000 ლარიანი პრემიები გამოუგზავნეს.

– „არაწამყვანი სახეები“ ენ-

მართალია, თბილისი თავისი შემოგარენით პირველად მთებით არის წარმოდგენილი, მაგრამ წყნეთი, ოქროყანა, შინდისი, ტაბახმელა, კოჯორი და ა.შ. კვლავაც რჩებიან მწვანე დასახლებულ და რაც ცუდ, ხარბ და ვერც ადამიანებს გადაურჩა, ახლა შესაძლოა კერძო კომპანიების მსხვერპლი გახდეს და სწორედ ამაზე მინდა გესაუბროთ...

თბილისიდან ხუთიოდე კილომეტრში, მთაწმინდის პარკისკენ მიმავალ გზაზე, 1937 წლიდან კომუნისტების მიერ დარგულმა ნაძვანარმა ნელ-ნელა დაიწყო ხმოვა... თუმცა, ამჟამად, მკითხველის ყურადღება მინდა მივაპყრო იმაზე, თუ როგორი ვერაგული ზრახვებით შემოიჭრა მთაწმინდის პარკის ტერიტორიის მიმდებარე, ოქროყანის აგარაკებზე კომპანია „ჯეოსელს“ და თუ რა საფალო შედეგები მოჰყვა მათ ნამოქმედარს. კერძოდ, „ჯეოსელს“ მესვეურებმა შუაგულ დასახლებაში ვერაგულად და უჩუმიად საცხოვრებელ კორპუსში მალულად განათავსეს ანა და იმ დღიდან მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი ნელ-ნელა ტოვებდა წუთისოფელს...

საქმე ის არის, რომ 2011 წელს ოქროყანის აგარაკების „გ“ ზონის 113-ე კორპუსში კომპანია „ჯეოსელსმა“ საბაზო რადიოსადგურის დამონტაჟება გადაწყვიტა. გადაწყვიტა, მაგრამ საქმე ბოლომდე ისე მიიყვანა, რომ ადგილობრივი მოსახლეობისთვის არაფერი უკითხავს და შესაბამისად, მაცხოვრებლების გვერდის ავლით ვინმე ვასილ ჯმუხაძის საცხოვრებელ სახლში საბაზო რადიოსადგური და ანა უჩუმიად დამონტაჟა... სწორედ „ჯეოსელის“ ამ ქმედების შემდეგ დაიწყო ის, რაც დაიწყო... ვასილ ჯმუხაძე იმითომ, რომ გარკვეული თანხა ესაჭიროებოდა კონტრაქტი გააფორმა „ჯეოსელსთან“. ის მოსალოდნელი რისკები, რაც შესაძლოა მისი ოჯახის წევრებს და მართლმადიდებელ კარგად გააცნობიერა, ამიტომ ერთ მშვენიერ დღეს ოჯახის წევრებთან ერთად აღნიშნული 113-ე კორპუსიდან თბილისში გადაინაცვლა, ანუ ანძის დამონტაჟების შემდეგ სახლში არცერთი ღამე არ გაუთენებია. ბატონი ვასილი არც იმაზე დაფიქრებულა, თუ რა საფრთხე შეიძლება მოჰყოლოდა მისი მეზობლებისთვის მალაღობის მქონე ანძის დამონტაჟებას და მოხდა ის, რაც მოსალოდნელი იყო, ოქროყანის აგარაკების „გ“ ზონის 113-ე კორპუსში, სადაც ანა იყო დამაგრებული, იქ მაცხოვრებლების ჯანმრთელობა დღითიდღე გაუარესდა, ნელ-ნელა მძიმე სენით ავადდებოდნენ და მიცვალებულთა რაოდენობამაც იმატა:

1. 113-ე კორპუსის მცხოვრები გობეჯიშვილი მარიამი, 2014 წლის გაზაფხულზე სიმსივნით გარდაიცვალა;
2. 113-ე კორპუსის მცხოვრები გაგინძე შაქრო 2013 წელს გულსისხლძარღვთა დაავადებით დასნეულდა;
3. ამავე კორპუსის მცხოვრები გაგინძე მიხეილი კი 2012 წელს გულსისხლძარღვთა პათოლოგიით დაავადდა და დღემდე მძიმე ავადმყოფია;
4. 113-ე კორპუსში დატრიალებულმა ტრაგედიაში ამავე კორპუსის მკვიდრ გვანცა ჯავახიშვილს უბიძგა იმისკენ, რომ გაეყვიდა საკუთარი ბინა და თავისთვის ეშველა, რადგან მასაც თავისა და გულმკერდის პათოლოგიები დაუდგინეს ექიმებმა;

5. 113-ე კორპუსის გვერდით, 112-ე კორპუსის მცხოვრები ალექსანდრე ხოტენაშვილი იმავე 2012 წელს გულსისხლძარღვთა მწვავე დაავადებით დასნეულდა;

6. 113-ე კორპუსის გვერდით, 114-ე კორპუსის მკვიდრი 22 წლის ზურაბ გორდამაშვილი საზარდულის სიმსივნით დაავადდა, ჩაუტარდა ოპერაცია და ამჟამად მისი მდგომარეობა კვლავაც მძიმეა.

7. 113-ე კორპუსიდან ოციოდე მეტრში, 115-ე კორპუსის მცხოვრები დავით აბესაძე თვალის სიმსივნით დაავადდა.

8. 113-ე კორპუსიდან 30-იოდე მეტრის მოშორებით, 116-ე კორპუსის მკვიდრი შუჟუნა ჩალაძე 2014 წელს სიმსივნით დაავადდა და გარდაიცვალა;

9. 116-ე კორპუსის მკვიდრი ნოდარ ნოემუშვილი გულის დაავადებით დასნეულდა და 2014 წელს სასწრაფო ოპერაცია ჩაუტარდა.

10. 113-ე კორპუსიდან სულ რაღაც 50-იოდე მეტრში, 120-ე კორპუსში მცხოვრები ლეილა ფაღავეა სიმსივნის დიაგნოზით გარდაიცვალა;

11. 126-ე კორპუსში ხორხის სიმსივნით ზურაბ ტურაშვილი დაავადდა;

12. 124-ე კორპუსში გულის დაავადებით გარდაიცვალა წარსულში სრულიად ჯანმრთელი ახალგაზრდა გივი მათურელი.

13. 127-ე კორპუსში თვალის სიმსივნით რამაზ ჯმუხაძე დაავადდა;

14. იქვე, 113-ე კორპუსთან მდებარე სახლში გულსისხლძარღვთა დაავადებით 2014 წელს მისმა ბაინდურაშვილი გარდაიცვალა;

15. 90-ე კორპუსში ასევე გულის დაავადებით 2014 წელს ალექსანდრე ლვინძილია გარდაიცვალა.

16. იმავე 90-ე კორპუსში ინსულტით გარდაიცვალა ზურაბ ბურჯაღიანი;

17. 86-ე კორპუსის მცხოვრები დათო შარუბანაშვილს სასწრაფო ოპერაცია ჩაუტარდა გულის უკმარისობის გამო.

მეტიფასო მკითხველო, ეს გახლავთ არასრული სია იმ დაავადებულთა, თუ გარდაცვლილი მოქალაქეებისა, რომლებიც ოქროყანაში „გ“ ზონაში, იმ 113-ე კორპუსის მიმდებარე ცხოვრობდნენ, სადაც კომპანია „ჯეოსელსმა“ უჩუმიად და მალულად საბაზო რადიოსადგური და ანა დაამონტაჟა, რის გამოც ოქროყანის აგარაკებზე ცხოვრება ჯანმრთელობისთვის ძალიან საშიში გახდა.

მე, თქვენი მონა-მორჩილი, სწორედ აღნიშნულ ტერიტორიაზე ვცხოვრობ, ოღონდაც იმ ავადმყოფთა 113-ე კორპუსიდან მოშორებით... დღე არ გავა სასწრაფო დახმარების მანქანამ სამი-ოთხჯერ არ ამოიკივლოს დასახ-

ლემონტაჟი მომხდარიყო და დასახლებიდან გაეტანათ. პროტესტმა მწვავე ხასიათი მიიღო, რის შემდეგაც თბილისის მერიის წარმომადგენლებმა კომპანია „ჯეოსელს“ მოსთხოვეს ანძის დემონტაჟი მაქსიმალურად მცირე დროში განეხორციელებინათ, ვიდრე მოსახლეობა საკუთარი ძალებით განადგურებდა. დიახ, მოცვიდნენ „ჯეოსელიდან“ სპეციალისტები, დაშალეს ანა და წაიღეს, მაგრამ აი, აქ იწყება ისტორია, რომელსაც ვერანაირი კრიტიკა ვერ უძლებს...

მართალია, ოქროყანის აგარაკების „გ“ ზონიდან „ჯეოსელსმა“ ანა წაიღო, მაგრამ, თურმე ნუ იტყვი და იქვე, გზის გადასწვრივ, სოფელ ოქროყანაში მიუტანიათ, ერთი მიტოვებული სამარ-

იქით, მოშორებით, რამდენიმე კილომეტრში ტიტველი მთები არ დგას იქ რომ დაამონტაჟონ თავიანთი ანა და მოსახლეობის ჯანმრთელობას საფრთხე აღარ შეუქმნან?!... ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, მთაწმინდის პარკის გასწვრივ, ზემოთ მთაზე, კომპანია „ჯეოსელს“ უშველებელი ანა დგას.

ამის თაობაზე საპროტესტო აქციაზე გავესაუბრე კომპანიის ერთ-ერთ წარმომადგენელს:

- კი მაგრამ, ეს რადიოსადგური და ანა რისთვისაა საჭირო?
- მართლ იმ დიდი ანძით ხარისხიანი კავშირი არ ხორციელდება და დამატებით ამიტომაც დავამონტაჟეთ. თქვენ ხომ წუხდებით, როდესაც ხარისხიანი მიღება არ არის?

ანა, როგორც სიკვდილს ასხივებს

რატომ გახშირდა სოფელ ოქროყანაში ადამიანთა სიკვდილიანობა და მიუძღვის თუ არა ბრალი ამ ტრაგედიაში კომპანია „ჯეოსელს“?

ლებულ ტერიტორიაზე, სადაც რამდენიმე წელია ნათესავები ასე რიგ-რიგობით ემშვიდობებიან ოჯახის წევრებს. მოსახლეობა შეშინებული და შეფიქვანილია, „ჯეოსელის“ მესვეურები აცხადებენ, რომ რადიაციული ფონი არ არსებობსო, მაგრამ ჩვენს მიერ ამოყვანილი სამხედრო უწყებების შესაბამისი სპეციალისტები გვეუბნებიან, რადიაციული ფონი გაზრდილია და თანაც, ძალიან საგანგაშო!!!

ძალიან დამაფიქრებელია ის გარემოებაც, რომ „ჯეოსელის“ საბაზო რადიოსადგურის ანა

თულიანი მშენებარე სახლის სახურავზე დაუმაგრებიათ და თან ისე, როგორც ჩვენს დასახლებაში, ისე ჩაუმალავე საბურეში... ეს ამბავი შემთხვევით მაშინ გავიგე, როდესაც საღამოს სახლში ვბრუნდებოდი, სოფელ ოქროყანის საბავშვო ბაღთან მთელი სოფელს მოყვარა თავი და აპროტესტებდნენ თურმე რას?!... - საბაზო რადიოსადგურის ანძის ზედ საბავშვო ბაღთან დამონტაჟებას, რადგან მათ კარგად უწყობდნენ სერიული გარდაცვალების ფაქტები ოქროყანის აგარაკებზე! მოსახლეობის გულისწყრომა განსაკუთრებით შეეხებოდა იმას, რომ კომპანია

- კი მაგრამ, თქვენ გვეუბნებით, რომ ეს რადიოსადგური მოსახლეობის ჯანმრთელობისთვის საფრთხეს არ წარმოადგენს, არადა, ჩვენს დასახლებაში უამრავი ადამიანი გარდაიცვალა სიმსივნური დაავადებით... ეს თქვენ შემთხვევითი გონიათ?!...

- მასე, ადამიანები ყველგან იხოცებიან... ქვეყანაში გავრცელებული დაავადებების უმრავლესობა სიმსივნეა და ყველაფერი „ჯეოსელს“ ხომ არ უნდა დააბრალოთ?!...

შემაშფოთებელია ის გარემოებაც, რომ სოფელ ოქროყანის საბავშვო ბაღში, იქ, სადაც კომპანია „ჯეოსელის“ ანა მშენებარე სახლის საბურეშია შემალული და რომელიც სოფლის საბავშვო ბაღიდან სულ რაღაც 20-იოდე მეტრშია, პატარებს პირღებინება და თავისტკივილები მოუხშირდათ, ამიტომ, „საერთო გაზეთის“ მეშვეობით ნება მიბოძეთ კომპანია „ჯეოსელს“ სოფელი ოქროყანის მოსახლეობის სახელით მივმართო და განუცხადო:

ბატონებო! თუ არ მიიღებთ ზომებს და აღნიშნული ანა ორი კვირის განმავლობაში არ დაექვემდებარება დემონტაჟს, მაშინ თქვენ მიიღებთ მის ნამსხვრევებს, რადგან ასე უჩუმიად, ასე ქურდულად და ასე მოურიდებლად შედიხართ ზოგიერთ გაუმაძღარ ადამიანთან გარიგებაში, რის შემდეგაც სახლის მეპატრონე საკმაოდ მსუყვე გასამრჯელოს ფასად (6000 აშშ დოლარი) გთანხმდებით და თქვენთან ერთად ჩირაღაც არ უღირს ხანში შესული, ახალგაზრდა თუ პატარა ბავშვის სიცოცხლე! მოგიწოდებთ, სასწრაფოდ მოაშორეთ ეგ თქვენი სიკვდილის მანქანა აქაურობას!

ირინა გოზოსაშვილი
555 25 43 35

113-ე კორპუსის საბურეში იყო ჩამალული და ისმის კითხვა, თუკი უნებელია, მაშ, რისთვის დასჭირდათ „ჯეოსელის“ წარმომადგენლებს მისი დამალვა?!... რადგან მოსახლეობის მხრიდან მხოლოდ „ჯეოსელისადმი“ პროტესტმა არ გაჭრა, ოქროყანის „გ“ ზონის მაცხოვრებლები იძულებულნი გახდნენ სასწრაფოდ გამოეძახათ თბილისის მერიის შესაბამისი სამსახურები, მიეწყოთ აქცია და იძულებული გაეხდათ „ჯეოსელის“ წარმომადგენლები, რომ 113-ე კორპუსიდან სასწრაფო და დაუყოვნებლივ აღნიშნული ანძის

„ჯეოსელსმა“ ოღონდაც საქმე თავისივე ჯიბის სასარგებლოდ გადაწყვიტოს და ბავშვების სიკვდილსაც კი აღარ ერიდებოდ... მოსახლეობა აპროტესტებდა „ჯეოსელის“ ამ ქმედებას და აღნიშნული რადიოსადგურის საკუთარი ძალებით დემონტაჟით იმუქრებოდა, თუკი კომპანია „ჯეოსელი“ დაუყოვნებლივ და სწრაფად არ იმოქმედებდა სიკვდილის დანადგარის ამ ტერიტორიიდან გატანას... და მართლაც, რა გაუხდა კომპანია „ჯეოსელი“ ოქროყანას?!... რატომ ვერ ელევინა აქაურობას, განა, ჩვენი დასახლების

თარ საფრთხეს არ წარმოადგენდა თურქეთისთვის, მართლაც რომ შესულიყო მათ ტერიტორიაზე, ეს მათ კარგად იცოდნენ. ჯერ ერთი, მაქსიმუმ 5-6 წამი ყოფილიყო ეს თვითმფრინავი თურქეთის ცაში, თანაც მან უკვე შეასრულა დაბომბვის ოპერაცია და ცარიელი ბრუნდებოდა ბაზაზე. თუკი რუსეთის პრეზიდენტი ტყუის, რომ ანტიისლამურ კოალიციას, კერძოდ ამერიკას ინფორმაციას აწვდის, ბომბდამშენებისა და მოიერიშე თვითმფრინავების მარშრუტების შესახებ, რატომ არ უარყო ამერიკამ პუტინის ნათქვამი? ე.ი. კარგად იყვნენ ინფორმირებული მარშრუტის და სპეცოპერაციის დროის შესახებ, ეს სისხლიანი სპექტაკლი დადგეს და გადაიღეს კიდევ. მე თანაუგრძნობ რუს ხალხს ბარბაროსულად დახვედრილი მფრინავის გამო, არანაირ კანონმდებლობაში არ ჯდება ვითომდა ბაშარ ასადის ოპოზიციის ქმედება, თუმცა ხომ გაირკვა, რომ ამ ბარბაროსობის „შემოქმედნი“ დაქირავებული თურქი მებრძოლები იყვნენ, მათ შორის ყველაზე აქტიურად რომელიც პოზირებდა ტელეკამერებთან, თურქეთის რომელიღაცა ქალაქის ყოფილი მერის შვილი ყოფილა. ეს ყველაფერი იმიტომ იყო წინასწარ გათვლილი, რომ ამერიკამ როცა სირიაში დაბომბებები, ის სირიის სამთავრობო ჯარს და ქურთებს ურტყამდა, ქურთებს უტყვედა თურქეთიც, რუსეთმა თავიდან 1-2-ჯერ შეიძლება მართლაც დაარტყა ე.წ. ოპოზიციას, მაგრამ მერე იგილის პოზიციებს ბომბავდა და ეს ვერ აიტანეს, რადგან თურქები და არა მხოლოდ ისინი უზარმაზარ შემოსავალს კარგავენ.

„საერთო გზების“ რამდენიმე წლის წინ სანღო წყარომ (იგი თავად მსახურობდა ერაყში სამშვიდობო მისიით) ძალიან საინტერესო ინფორმაცია მიაწოდა, რომ მისი ჯგუფის მორიგეობის დროს 1500 ე.წ. შალანდა გადიოდა, სადაც ბაქუბის მიდამოებში, კითხვითი ეს სატვირთო ავ-

მერ პუტინის ერევანში ჩასვლა, ისიც, რომ რუსეთს საქართველოსთანაც აღარ აქვს აღრინდელით გამწვავებული ურთიერთობა, აქეთ ყირიმის წაღება რუსეთის მიერ. სხვათა შორის, თუ ვინმეს აქვს პრეტენზია ყირიმთან დაკავშირებით, პირველი საქართველოს უნდა ჰქონდეს, რადგან მითრიდატე ევპატორის საპატრიარქოლოდ დაერქვა ყირიმის საკურორტო ქალაქს ევპატორია, მასინ საქართველოსი იყო ეს ტერიტორია. თურქეთა ყირიმზე პრეტენზია რომ აქვს, მასინ დაგვიბრუნოს ტაო-კლარჯეთი, „თეთრმა მელამ“ რომ მოუწერა ხელი ხელშეკრულებაზე და დაუკანონა, მეორედ დაუდასტურა სააკაშვილის „დირსეულმა მასწავლებელმა“ თურქეთს, რომ ამ მიწებზე აღარსდროს გვექნება პრეტენზია. ხომ ხედავთ როგორ ცდილობს ამერიკა, რომ მუსულმანური სამყარო ქრისტიანებთან, კერძოდ, მართლმადიდებლებთან დააპირისპიროს, დააკვირდით ვინ არის ყველაზე რთულ მდგომარეობაში, ვის ებრძვიან უმოწყალოდ, კოპტები (ევგვიპტელი ქრისტიანები), სირიელი ქრისტიანები, ხალიფატის მებრძოლებთან დაგვიკვს ყელს ჭრიდნენ. რა დღეშია ბულგარეთი, სერბები, რუმინეთი, საბერძნეთი, საქართველო, უკრაინა, რუსეთი და დარჩა, ეს ბრძოლა ძირითადად რუსეთის, უძლიერესი მართლმადიდებლური ქვეყნის წინააღმდეგ მიდის, რომ მართლმადიდებლობა მიწის პირიდან აღგავონ. ზოგიერთ გულუბრყვილო ქართველს უხარია რუსული ბომბდამშენის ჩამოგდება, ამ ხალხს ისტორიული გულმკვიწყობა დაემართა, ან დაევიწყა სტამბოლის მონათა ბაზარი ანდა მოსკოვის აგარარულ ბაზარში ემღებ. ის რუსი მფრინავი ჩვენს დასაცავად იბრძოდა სირიაში, რადგან თუ იგილი დროზე არ ალაგმეს და უფრო გაძლიერდა, უბედურება არც საქართველოს დაადგება კარგი დღე. აქაც რომ შემოვიდნენ ეს ალვირასხსნილი მკვლელები ვინ შეებრძოლება „კაბიანი

ტომანქანას 60 ტონაზე მეტი ტვირთი გადააქვს, ყველა იმ ავტომანქანაზე ცისტერნები იყო დამონტაჟებული, რომლებსაც კაპიკების ფასად შექმნილი ნედლი ნავთობი გაჰქონდათ ერაყიდან. ჩვენ თვითონ ვამღვევით მიმართულებას ამ ავტომანქანებს, რომლებიც საპორტო ქალაქისკენ მიემართებოდნენ, სადაც ტანკები ელოდებოდნენ და მერე გაურკვეველი მიმართულებით მიჰქონდათ ეს ძვირფასი ტვირთი. მსოფლიო ბაზარზე ნავთობის ფასის მკვეთრ დაცემას, წყარო ამ ყველაფერს უკავშირებს, კიდევ რამდენი ავტოკოლონა გადიოდა სხვა ჯგუფების მორიგეობისას, საკითხავია და სად ხდებოდა „შავი ოქროს“ დასაწყობება, რომ საჭიროების დროს ბაზარზე გამოემუშაო.

დაპირისპირება: „დარწმუნებული ვარ, პრორუსულ და „სამშობლოს მოღალატედ“ გამოაცხადებენ, არადა მე, მილიციის ოფიცერი 1989 წლის 10 აპრილს პარტიზანული რომ დავდე, ზოგიერთი დღეებში მედასავლეთე მასინ შევიდა კომუნისტურ პარტიაში, მაგრამ სრულად ვეთანხმები რუსეთის პრეზიდენტის პოზიციას, რომ ბომბდამშენის ჩამოგდება, თურქეთმა რუსეთს ზურგში დახვარი ჩასვა და რაც გარკვეულწილად სამხრეთ კავკასიის იგილთან დასაპირისპირებლად გაკეთდა. ერდოღანიც, ისევე, როგორც სააკაშვილი ამერიკის გარეშე ამას ვერ გაბედავდა. ვერ აიტანეს ვლადი-

გებელსი“ თინა ხიდაშელი ევროტური რომ მოიწყო? როგორც ვითხარით, ამერიკა თურქეთის დატოვებას აპირებს ახალი აღმოსავლეთისა და კავკასიაში საკუთარ ჯანდარმად, მისი ხელთ უნდა მართოს სიტუაცია, მაგრამ რუსეთი ამას არ დაუშვებს და არც მისი ჯარისკაცების ბარბაროსული მეთოდით დახოცვას აპატიებს, არც უნდა აპატიოს, რადგან არცერთი თავმოყვარე ქვეყანა, მით უმეტეს თუ ამისი ძალაც შესწევს, ასეთ შეურაცხყოფას არ პატიობს. რაც შეგვეჩება ჩვენ, ჭკუას უნდა მივუხმობთ, უნდა გავანალიზოთ რა რეალობაში ვცხოვრობთ, მსოფლიოს ხელახალი გადანაწილების პროცესში, ნუ ვიმეორებთ თუთიყუშებზე ვაჭკვიანდებით ფრანგებს და მივყვებით გატყვეპნილ გზას, რომელიც დიდ უბედურებად მიგვიყვანს, თუმცა ხალხს რას ვერჩი, ეს ერთი ნუგა გრანტებითა და სხვა სიკეთეებით ნაკვები ხალხის პოზიციაა. ჩაატარონ ობიექტური რეფერენდუმი და დარწმუნდებიან რამდენი საქართველოს მოქალაქე ნატოსა და ევროკავშირში გაწევრიანების მსურველი. ხალხმა ხმა უნდა ამოიღოს და ამერიკის ახალ „მეფინაცვალს“ დაანახოს, რომ მათთვის ძალით თავს მოხვეული ე.წ. დემოკრატია და ქვეყნის დამლუპველი საგარეო პოლიტიკა მისთვის მიუღებელია.

მანანა სუხოვილი
599 51 28 24

რა კავშირი არსებობს თურქეთსა და „ისლამურ სხელმწიფოს შორის?

სირია-თურქეთის საზღვარზე რუსული ბომბდამშენის ჩამოგდებას, რომელიც თურქულმა გამანადგურებლებმა განახორციელეს, რუსეთის მხრიდან მწვავე რეაქცია მოჰყვა. რუსული თვითმფრინავის ჩამოგდების მიზეზი, როგორც თურქული მხარე აცხადებს, მათი საზღვრის დარღვევა გახდა. თუმცა, როგორც მოგვიანებით გახდა ცნობილი, რუსულ თვითმფრინავს საზღვარი არ დაურღვევია. საპაერო სივრცის დარღვევისასაც კი, საერთაშორისო შეთანხმებით, ცეცხლი უკიდურეს შემთხვევაში უნდა გაეხსნათ. თურქული მხარის განცხადებით კი რუსული თვითმფრინავი 15-17 წამის განმავლობაში იმყოფებოდა მათ ტერიტორიაზე.

თურქეთის საპაერო საზღვრის დარღვევის ფაქტი სამიოდე კვირის წინ ნამდვილად მოხდა რუსული თვითმფრინავის მიერ, მაგრამ მასინ დიპლომატიური არხებით გაირკვა ვითარება და რუსეთმა აღიარა კიდევ მომხდარი. მას შემდეგ გადაწყდა, რომ ტერორიზმთან მებრძოლი კოალიციის წევრებს გაეცვალათ ინფორმაცია, თუ სად და როდის განახორციელებდნენ სამხედრო მანევრებს, რათა ერთმანეთისთვის ხელი არ შეეშალათ. გასულ კვირას მომხდარი ინციდენტი ბევრ კითხვას ბადებს.

მაზე რამდენიმე თვის წინ ერთ-ერთი თურქული გამოცემა იუწყებოდა. სტატიაში დართული ჰქონდა ფოტო-ვიდეო მასალები, ამიტომაც დააპატიმრეს რამდენიმე დღის წინ გამოცემის რედაქტორი და სტატიის ავტორი ჟურნალისტი. ბრალდებულ უცხო ქვეყნის სასარგებლოდ ჯაშუშობა წაუყენეს. როგორც ცნობილი გახდა, „ისლამური სახელმწიფოს“ დაჭრილი მებრძოლები მკურნალობა-რეაბილიტაციას თურქეთში გადიოდ-

დავიწყით იმით, რომ რუსულ თვითმფრინავზე შეტევას რამდენიმე პროფესიული ვიდეოკამერა იღებდა სხვადასხვა რაკურსით. იმავე კადრებში ისინი ფოტოაპარატების ხმა-სურვიც. გამოდის, რომ ჟურნალისტებმა აწინასწარ იცოდნენ განსახორციელებელი აქტის შესახებ. რუსეთის მხარის გალიზიანება განსაკუთრებით იმ ფაქტმა გამოიწვია, რომ მათი თვითმფრინავი იმ ტერიტორიის თავზე ჩამოაგდეს, რომელსაც ტერორისტები აკონტროლებდნენ. კატაპულტირებულ მფრინავებს ქვემოდან ცეცხლი გაუხსნეს, ერთი ჰაერშივე დაიღუპა, მეორე სასწაულით გადარჩა, რომელიც დამხმარე ძალებმა გაიყვანეს სამშვიდობოს.

იმავე დღეს, როდესაც ინციდენტი მოხდა, თურქეთმა, როგორც ნატო-ს წევრმა ქვეყანამ, საკითხის განსახილველად პარტნიორებს მიმართა. სხდომა, მართალია, დახურული იყო, მაგრამ უცხოელი ჟურნალისტები თავიანთ ანონიმურ წყაროებზე დაყრდნობით იუწყებიან, რომ ბანაკი ორად გაიყო და თურქეთმა ერთპიროვნული მხარდაჭერა ვერ მიიღო პარტნიორებისგან. პარალელურად, თურქეთის პრეზიდენტი ერდოღანი ცდილობდა დაკავშირებოდა თავის რუს კოლეგას, მაგრამ პუტინმა მასთან საუბარი არ ისურვა.

უცხოელი ექსპერტების განცხადებით, რუსული თვითმფრინავის ჩამოგდება საზღვრის დარღვევას ნაკლებად უკავშირდება, ეს ფაქტი მხოლოდ მიზეზი იყო. თურქეთი გააღიზიანა რუსული ავიაციის შეტევების გააქტიურებამ სირიის ტერიტორიაზე. როგორც უკვე დიდი ხანია საუბრობენ, ე. წ. ისლამური სახელმწიფოს მებრძოლები არალეგალური ნავთობით ვაჭრობენ და ამასი ხელს თურქეთის მხარე უწყობსო. თუმცა, აქვე უნდა იქვას, რომ ამ არალეგალურ ბიზნესში სხვა ქვეყნებიც ყოფილან ჩართულნი. როდესაც რუსულმა ავიაციამ დაბომბა ე. წ. ისლამური სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებადი ჰაბურდები, კუსტარული ნავთობადენები და ნედლეული დატვირთული მანქანების ქარავნები, შემოსავალმაც იკლო. როგორც ამბობენ, თურქეთის ენერგეტიკის მინისტრი მათი პრეზიდენტის სიძე ყოფილა.

ჩვენი უცხოელი კოლეგები უკვე ხმადაღლა ალაპარაკდნენ იმ გარემოებაზეც, რომ ე. წ. ისლამური სახელმწიფოს მებრძოლები შეიარაღებულ თურქეთიდან იღებენო. ამ თე-

ნენ. მათ უპრობლემოდ შეუძლიათ გადალახონ თურქეთ-სირიის საზღვარი. ტერორისტი მებრძოლები მომზადებასაც იგივე თურქეთის ტერიტორიაზე გადიოდნენ. ამიტომაც კატეგორიულად მოსთხოვა აშშ-ის ადამიანისტრაციამ თურქეთის მხარეს, მკაცრად გააკონტროლოს თურქეთ-სირიის საზღვარი და აღკვეთოს ყოველგვარი კავშირი ტერორისტებთან.

და კიდევ ერთი საგულისხმო გარემოება – გავრცელდა რამდენიმე ფოტო, სადაც თურქეთის პრეზიდენტის ვაჟი მეგობრების გარემოცვაშია, ერთ-ერთ ფოტოზე კი პიროვნება, რომელთანაც ასახულია უმცროსი ერდოღანი ადამიანების მოჭრილი თავებთან პოზირებს. შორიდან ძნელი სათქმელია, მართალია, თუ შავი პიარი, მაგრამ...

ფართომასშტაბიანი საბრძოლო ვითარების შემთხვევაში თურქეთი ამკარად წაგებულ ადგილზე იდგება, რადგან გარშემო სამეზობლოში, რბილად რომ ვთქვათ, არასახარბიელო სიტუაციაშია. რუსული თვითმფრინავის ჩამოგდების შემდეგ ანტითურქული აქციები საბერძნეთში და ბულგარეთში გაიმართა. არადა, ორივე ეს ქვეყანა ნატო-ს წევრია. აქვე არ უნდა დაგვავიწყდეს ირანის ფაქტორი, რომელიც რუსეთის მოკავშირეა. გასათვალისწინებელია აგრეთვე ქურთების აქტიურობა მათ ტერიტორიაზე.

თვითმფრინავის ჩამოგდების შემდეგ რუსეთის პრეზიდენტმა პუტინმა განაცხადა, რომ ინციდენტი რუსეთ-თურქეთის ურთიერთობაზე სერიოზულ გავლენას მოახდენსო. დანაქანებიც მალე შეასრულა. მისი ბრძანებით, თურქეთთან უვიზო მიმოსვლა გაუქმდა, მთელი რიგი პროდუქტების ექსპორტი-იმპორტზე მკაცრი შეზღუდვები დაწესდა. შემცირდა ტურისტული ტურები. არაფერს ვამბობთ ენერგომატარებლებზე, რომელსაც თურქეთი ძირითადად რუსეთისგან იღებდა. შეჩერდა რამდენიმე ათეული მილიარდიანი პროექტები და, მათ შორის, კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას ატომური ელექტროსადგურის აშენება, რომელიც რუსულ მხარეს უნდა განეხორციელებინა თურქეთში. მოკლედ, ჩვენი სამხრეთელი მეზობელი შეიძლება დიდი ეკონომიკური პრობლემების წინაშე აღმოჩნდეს.

გია გურდული
551 71 27 07

ამიტომ დეტალებზე არ გავამახვილებ ყურადღებას, ამ საქმეში ყველაზე საინტერესო „ცნობადი სახეების“ გელა ხვედელიძის, ნუგზარ ფოფხაძის, ვაია ხუბაშვილის სვლეზა. ესე იგი: გელა ხვედელიძეს დავით ჩხატარაშვილის იმედი ჰქონდა „სამართლიანობის აღდგენის“ საქმეში და ერთ-ერთ რგოლად, შეიძლება საყრდენ ძალადაც, ნუგზარ ფოფხაძეს მოიაზრებდა. ჩხატარაშვილზე ვთქვათ ვინც იყო, რაც შეეხება გელა ხვედელიძეს. შს მინისტრის მოადგილემ გელა ხვედელიძემ, როგორც იმჟამინდელი შს მინისტრი ირაკლი ღარიბაშვილი აცხადებდა „შურისძიების მიზნით, დამოუკიდებლად განათავსა პირადი ცხოვრების ამსახველი ფარული ჩანაწერი ინტერნეტ-სივრცეში“, რასაც მოჰყვა ხვედელიძის გათავისუფლება. ამ ყველაფერს კი წინ უსწრებდა „გელა ხვედელიძის მიმართ ცილისმწამებლური ინფორმაციის გავრცელება“. ეს ცილისმწამებლური ინფორმაციები, არც მეტი, არც ნაკლები კვერცხებს (კვერცხების ბიზნესს) ეხებოდა და ეს ინფორმაციები ელისო კილაძის გაზებით ვრცელდებოდა. და როდესაც გელა ხვედელიძე სამსახურიდან გაათავისუფლეს ელისო-ქინძის დიდი ზეიმი ჰქონდა.

ელისო კილაძე

იყო, ახლა გავიგე და ხელისუფლებას შეცდომის გამოსწორების შანსს ვაძლევო. ამჯერად არ გაუმართლა კილაძეს, ხვედელიძე არ აღადგინეს სამსახურში! ამის შემდეგ გახდა ღარიბაშვილის მტერი კილაძე. წესით ამ „დურდომში“ ხვედელიძეს კილაძისთვის სამართლებრივი გზით პასუხი უნდა მოეთხოვა, ბოლოსდაბოლოს კილაძემ მას კარიერა დაუნგრია, მაგრამ მოხდა პირიქით. კილაძე და ხვედელიძე დამეგობრდნენ და გაუდგნენ გზას!

2014 წელს, 18 მარტს, კილაძემ ივანიშვილს ღია წერილით მიმართა და გელა ხვედელიძის უდანაშაულობის დასამტკიცებლად მოკავშირეობა სთხოვა. ღია წერილში კილაძე წერს რომ ხვედელიძემ სასამართლოზე განაცხადა მე დამ-

ჟურნალისტური გამოძიება ჰქონდა ჩატარებული. ქინძის როგორი „გამომძიებელია“ ეს ნუგზარ ფოფხაძემ თქვა, სწორედ მის სახლში იყო „სხადნიაკები“ და იმიტომ! სხვა საკითხია, რატომ მიაღმა ხვედელიძე მისი კარიერის დამანგრეველს და რატომ სთხოვა შეეღობა, მთავარი ისაა, რომ კილაძეს ერთხელ წამოსცდა თურმე - აბა, რა მექნა ხვედელიძე შევლის და ქმრის დაჭერით შემუქრებოდაო!!

ხვედელიძე არ აღადგინეს სამსახურში, არც ბიძინა ივანიშვილი გამოვიდა კილაძესთან კონტაქტზე (სასაცილოდ კი ჟღერს ეს ფრაზა, მაგრამ ხომ ელოდებოდა ქინძის ამ ნაბიჯს) და კილაძე ახლა იმ ადამიანებს მიუტრიალდა, რომლებზედაც დიდი აღფრთოვანებით აცხადებდა, რომ მისი მეგობრები იყვნენ და ეს ყველაფერი „ლაპაზად“ შეფუთა ჟურნალისტის „მანტიამი“.

საინტერესო ისტორია აქვს თავად კილაძის ჟურნალისტობაში შემოსვლას. კილაძე ამბობს რომ ძალიან ცნობილი ჟურნალისტი იყო და მგონი, თავადაც სჯერა თავისი ნათქვამის: ბადრი პატარკაციშვილის პრეს-სამსახურის უფროსი ვიყავიო ამბობს და ამ დროს ყველას ძალიან კარგად ახსოვს კილაძემ თავისი თავი

თავადვე პირდაპირ პრესკონფერენციაზე როგორ დაინიშნა და როგორ დატოვა გაოცებული პატარკაციშვილის წრე. ამას თავი დავანებოთ და იმასაც რამდენიმე წელი რომ იმახდა კილაძე, ბადრის გამო მდევნიანო და ყველა ბრუნვაში ატრიალებდა კოლეას სახელს. 2012 წლის შემდეგ უცებ აღმოჩნდა რომ თურმე კოლეას ცოლი, ნანუკა ჟორჟოლიანი, კილაძის დაქალი ყოფილა. ახლა სხვა საქმე არაფერი აქვს კილაძეს გარდა იმისა ნანუკა ჟორჟოლიანის მაგინებელთა უდიდეს არმიას დაუპირისპირდეს. როგორ მოახერხა პატარკაციშვილის პირშიცა პატარკაციშვილის დამატყვევარის კოლეას ოჯახთან მეგობრობა ამაზე კილაძე არაფერს ამბობს, ისევე როგორც არაფერს ამბობს ბადრი პატარკაციშვილის

არა ერთხელ ვიყავი მასთან მიწვეული სადილზე, სადაც, როგორც აქაური ისე „იქაური“ (რუსეთის) უშიშროების გენერლები იყვნენ სტუმრად. სხვათაშორის, ნაციონალების ხელისუფლებაში მოყვანის საქმეში იმ გენერლებს დიდი წვლილი მიუძღვით. ზუსტად ვიცი, რომ პატარკაციშვილი კილაძის მსგავს არარაობებთან საქმეს არ დაიკავებდა და ახლა რომ აცხადებს პატარკაციშვილთან რეკომანდაცია გამიწია გელაბახიანმაო, მე კარგად მახსოვს პრესაში რა იწერებოდა როცა ე.წ. დევნილობიდან გელაბახიანი საქართველოში ჩამოვიდა.

რატომ შეაჩერა ნუგზარ ფოფხაძემ ყურადღება ელისო კილაძეზე? უბრალოდ გულმა გული იცნო თუ 9 აპრილის ქართველ როდიონოვს „წინ დასაჯლომად“ სწორედ ნაციონალების აგენტი სჭირდებოდა (მითუმეტეს, რომ ნუგზარ ფოფხაძემ გააცნო კილაძეს ლაურა დაჭვა, ირაკლი კოლეას დედა და ნანუკა ჟორჟოლიანის დედამთილი), თორემ გაზეთს ისედაც აკეთებდა ფოფხაძე და მის რედაქტორად კილაძეს კი არა გიორგი მამაცაშვილს მოიაზრებდა. კილაძეს გაუკეთეს საინფორმაციო ინტერნეტ-გამოცემა, მამაცაშვილი კი გაზეთის რედაქტორი უნდა ყოფილიყო. სწორედ ამ დროს „მამის“ „საყვარელმა“ ასულმა ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ გაზეთი „დაეთრია“ და „დაითრია“ კიდევ! ფოფხაძეს მამაცაშვილის გაბრაზება არ უნდოდა და ასე გამოჩნდა „რეპორტიორი“. ფოფხაძე იქცა მედია-მანგანტად, თუმცა ოფიციალურად მხოლოდ „რეპორტიორში“ ფიქსირდება.

კილაძე წერს რომ თურმე მასზე კომპრომატები არ მოიპოვება, ის, რაც ზემოთ წაითხეთ კი გოგობის დამადასტურებელია? აბა ვის რაში ანტერესებს კილაძის წონა ან თვალის ფერი? რაც მისია ღმერთმა მშვილობაში მოახმაროს, ახლა თუ გასკდება და ქვეყანას „მოხრებულ მკვდრად“ მოველინება, სხვა საკითხია. „ძალი ვინც მოკლა, იმან გადაათროსო“, - ეს ანდაზა უთუოდ ეცოდინება „მოხუც-მამას“ და თუ გაითვალისწინებს, კარგი იქნება და უკეთესი იქნება, ფოფხაძე თუ შეუსრულებს თავის გაზრდილს „ქრონიკა“-ის დაბადებიდან რამდენიმე თვეში („მამის“ ნათლული რომ გააგლო რედაქციიდან უმადურმა ელისომ) მას შემდეგ ნათქვამ ფრაზას - დავტოვებ კილაძეს იმ ერთ ჭუჭყისაგან აქოთებულ, კაბაში, რომლითაც ქუთაისიდან ჩამოვიდაო!

(გაგრძელება იქნება)
ქმითი ზარნაძე
599 52 60 30

დავით ჩხატარაშვილი

შტაბიდან პიარისათვის გამოყოფილი ფულის (და ნივთების) დაკარგვაზე. ერთი „უშიშვნილო“ დეტალი, რომელიც კილაძემ არ იცის და მინდა იცოდეს: 1980 წლიდან ჯერ საკავშირო იურიდიულ ინსტიტუტში ვსწავლობდი მოსკოვში. ჩემი იქაური კურსელები დღეს შსს და უშიშროების გენერლები არიან. სწორედ ერთ-ერთი კურსელის, უშიშროების გენერლის მხრიდან გავიცანი ბადრი პატარკაციშვილი და

მეტიც, ელისო კილაძე ითხოვდა გელა ხვედელიძის დაკავებას და მე ვიტყვი სწორადაც იქცეოდა როცა ამბობდა რომ პირადი ცხოვრება ხელშეუხებელი იყო. მართალია, მოგვიანებით როცა მას დასჭირდა „პლასტინკა“ ამოაყიარა და სხვათა პირადი ცხოვრების ამსახველ ვიდეოების ნახვით თვს იწონებდა, მაგრამ „საჭირო დროს“, „საჭირო მომენტში“ კილაძე ასე ამბობდა! მეტიც, დეპუტატის ქმარი მეტადონის პროგრამაში რომ ზის, ესეც კილაძემ გააჟღერა! ელისო კილაძე თავს იწონებდა იმით, რომ ხელისუფლებამ მას დაუჯერა და გელა ხვედელიძე მოხსნა. როცა ხვედელიძეს ბრალი წაუყენეს და დააკავეს, ელისო კილაძე ისევ აღფრთოვანებული იყო - ხედავთ ხელისუფლებამ ჩემი რჩევა ყურად იღო და ხვედელიძე დააკავესო. ცოტა ხნის შემდეგ კი კილაძე ხვედელიძის დამცველად მოგვევლინა და გაზეთის რამდენიმე ნომერი ყოფილი ჩინოსნის გათეთრებას მონაწილეობდა, რაც იმით ახსნა რომ ადრე არ ვიცოდი მართალი კაცი რომ

ნამავე არა ვარ და ეს ერთი წინადადება ჩემთვის საკმარისი იყო ჟურნალისტური გამოძიება დამეწყო. ანუ, კაცი მოხსნეს, ეს კილაძემ მე „გავამასქენიო“ მჯელი ირტყა გულზე და უცებ ირკვევა, რომ რასაც მისი გაზეთი აქვეყნებდა კვალიფიციური წერილი კი არა, ჰაერიდან მოტანილი ზღაპარი იყო. რაც მთავარია ამ ზღაპრის არსებობას კილაძე თავად ადასტურებდა ღია წერილში! ამ წერილში კილაძე ასევე წერს: „მე ვენდე სამართალდამცავ ორგანოებს და მაშინდელ შს მინისტრს, ირაკლი ღარიბაშვილს. ნამდვილად ვერ წარმოვიდგენდი რომ ხვედელიძის საქმეში ბრალდება ასეთი თეთრი ძაფით იქნებოდა ნაკერი. ფაქტია, ჩვენი ჟურნალისტური გამოძიების პირველი ნაწილის გამოქვეყნების შემდეგ პროკურატრა სასამართლო პროცესს ვეღარ ატარებს“. გაიგეთ? გამოსავალი ნაპოვნია - თურმე კილაძე ზედმეტად ენდო ღარიბაშვილს! არადა, დრო იყო კილაძე „სტატია“ „სტატიაზე“ აცხობდა ხვედელიძის წინააღმდეგ და მაშინაც ამბობდა რომ

აპილეზია თუ საბოტაჟის მსდებლობა? — რა მოხდა მთისძირის საჯარო სკოლაში?

„საერთო გზების“ აცნობეს, რომ ბოლომდე დაუდგენელი მიზეზების გამო, ყვარლის რაიონის სოფელი მთისძირის მცირეკონტინენტური საჯარო სკოლაში სწავლა ორი დღით შეწყდა. ერთ-ერთი ვერსიით, სწავლის შეწყვეტის მიზეზი მოსწავლეებში დეზინტერესის გავრცელება გახდა და სკოლის დირექტორმა გადაწყვეტილება განათლების სამინისტროსთან შეთანხმებულად, დანარჩენი მოსწავლეების დაცვის მიზნით მიიღო. ცნობისთვის, მთისძირი ოუსტიციის ყოფილი მინისტრის მშობლიური სოფელია და სწორედ ეს მცირეკონტინენტური სკოლა დაამთავრა 1988 წელს ზურაბ ადგიშვილმა. 2014 წელს კი ყვარლის რაიონის სოფელ მთისძირში ადგი-

ლობრივი თვითმმართველობის არჩევნები „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ მაჟორიტარობის კანდიდატმა შალვა ადგიშვილმა მოიგო, რომელიც ძებნაში მყოფი ზურაბ ადგიშვილის მამა გახლავთ. გაზეთის სოფელი მთისძირის საჯარო სკოლის ერთ-ერთი პედაგოგი დაუკავშირდა, რომელმაც გარკვეული მიზეზების გამო, გაზეთში ვინაობის დასახელებისგან თავი შეიკავა, თუმცა აღნიშნა, რომ თუ სამინისტრო მომხდარი ფაქტით დაინტერესდება, ის მზადაა, საკუთარი ვინაობა გამჟღავნოს და სამინისტროს დეტალური ინფორმაცია მიაწოდოს.

— გარკვეული მოსაზრებების გამო, საგაზეთო წერილში საკუთარ ვინაობას არ გავამხელ, თუმცა თუ განათლების სამინისტრო ამ ფაქტით დაინტერესდება, მზად ვარ მომხდართან დაკავშირებით, ამომწურავი ინფორმაცია მივაწოდო. დავიწყებ იმით, რომ თითქმის ხუთი წელია სკოლას დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი ნანა მამუკაშვილი მართავს. სამწუხაროდ, ჩვენს სკოლა, რაიონის სხვა სკოლებსგან განსხვავებით, ზამთრის სეზონს მოუზადებელი შეხვდა. ამაზე თუნდაც ის ფაქტი მეტყველებს, რომ სკოლაში გათბობის სისტემა ყველაზე გვიან-15 ნოემბერს ჩაირთო. შესაბამისად, როგორც კი აცივდა, ბავშვების სკოლაში გამოცხადებამ იკლო, მაგრამ მასწავლებლები ჩვეულებრივად ვატარებდით გაკვეთილებს. 12 ნოემბერს სკოლაში რომ მივედით, აღმოჩნდა, რომ 77 თუ 78 ბავშვიდან, გაკვეთილებზე მხოლოდ ცხრა მოსწავლე გამოცხადდა. ეს რომ გაიგო, დირექტორმა ერთპიროვნული გა-

დაწყვეტილება მიიღო და გამოაცხადა, სამინისტროსთან შევთანხმებულ ბავშვებს სახლში უნდა გაეშვათ და 12 და 13 ნოემბერს სწავლა შევაჩეროთო. სწავლის შეწყვეტის მიზეზად, დირექტორმა ინფექცია დაასახელა, მაგრამ სინამდვილეში, ბავშვები სკოლაში გათბობის არარსე-

ლენი მოსწავლე გამოცხადდა გაკვეთილებზე, მაგრამ ყველაფერი ასე მარტივად არ დამთავრებულა. — **კიდევ რა მოხდა?** — როცა განათლების სამინისტრომ გაიგო, რომ ბავშვები დეზინტერესის გამო მასიურად აცდენდნენ გაკვეთილებს, ჯანდაცვის სამინისტროს შეატყობინა, ჯანდაცვის სამინისტრომ კი ყვარლის მთავარ ექიმს დაავალა, რომ ადგილზე გაერკვია ეს საქმე. ყვარლის მთავარი ექიმი მობრძანდა სკოლაში და მასწავლებლებს გაგვესაუბრა. თან საყვედური გამოთქვა, რომ თუ ასეთი მდგომარეობაა, ყვარლის საავადმყოფოში ავადმყოფის რეგისტრაცია რატომ არ არსებობსო. ზოგმა უთხრა, რომ მოსწავლეები ლაგოდეხის საავადმყოფოს მომსახურებით სარგებლობდნენ. ლაგოდეხშიც გადაამოწმეს, ოჯახებშიც, კარ და კარაც ჩამოიარეს, პირადადც ესაუბრენ მშობლებს, მაგრამ ავადმყოფების რაოდენობა მაინც არ დაეთხვა დირექტორის დასახელებულ რაოდენობას.

ბობის გამო არ დადიოდნენ. თითქმის ხუთი წელია მამუკაშვილი დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად მუშაობს და გაზიფიცირების პრობლემა დღემდე ვერ მოაგვარა. სკოლაში რადიატორები მხოლოდ საკუთარ თავს ითბობენ. დირექტორს და ბუღალტერს ელექტროგამათბობლები უდგათ კაბინეტებში და მშვენივრად გრძობენ თავს და ბავშვები საკლასო ოთახებში იყინებიან. ასე იყო თუ ისე, როგორც ნანა მამუკაშვილმა გვითხრა, ბავშვები დავითხოვეთ და მასწავლებლები სახლებში წავედით. სახლში მისვლა ვერ მოვასწარი, რომ დირექტორმა ყველას დაგვირეკა, ახლავე მობრუნდითო და ერთ საათში ყველა მასწავლებელი სკოლაში ვიყავით.

— **ასეთი რა მოხდა, რომ დირექტორმა უკან დაბრუნება გთხოვათ?**

— როგორც ჩანს, სწავლის შეწყვეტა სამინისტროსთან შეთანხმებული არ იყო. იმ დღეს რაიონში თათბირზე წავიდა, ჩვენ სკოლაში სამ საათამდე გავაჩერა და როცა მოვიდა, გვითხრა, არავინ უნდა გაიგოს, რომ ბავშვები დავითხოვეთ, ამის უფლება არც სამინისტრომ მოგვცა და გამგებელიც წინააღმდეგიაო. გვიანი დამე იყო, როცა დირექტორმა ყველა კლასის დამრიგებელს დაურეკა და გააფრთხილა, სამინისტრო მშობლებთან რეკავს და ყველას ამოწმებს, ამიტომ მშობლები გააფრთხილეთ, თუ ვინმე დაუკავშირდათ, უთხრან, რომ ყველა ბავშვი ავად არისო. მე მაშინვე ვუთხარი, რომ ჩემს კლასში ავად არავინ არ იყო და მშობელს ტყუილის თქმას ვერ დავაბეზლებდი. მეორე დღეს, სკოლაში რომ მივედი, დირექტორი ეზოში იდგა და ითვლიდა, რამ-

დენი მოსწავლე გამოცხადდა გაკვეთილებზე, მაგრამ ყველაფერი ასე მარტივად არ დამთავრებულა.

— **კიდევ რა მოხდა?**

— როცა განათლების სამინისტრომ გაიგო, რომ ბავშვები დეზინტერესის გამო მასიურად აცდენდნენ გაკვეთილებს, ჯანდაცვის სამინისტროს შეატყობინა, ჯანდაცვის სამინისტრომ კი ყვარლის მთავარ ექიმს დაავალა, რომ ადგილზე გაერკვია ეს საქმე. ყვარლის მთავარი ექიმი მობრძანდა სკოლაში და მასწავლებლებს გაგვესაუბრა. თან საყვედური გამოთქვა, რომ თუ ასეთი მდგომარეობაა, ყვარლის საავადმყოფოში ავადმყოფის რეგისტრაცია რატომ არ არსებობსო. ზოგმა უთხრა, რომ მოსწავლეები ლაგოდეხის საავადმყოფოს მომსახურებით სარგებლობდნენ. ლაგოდეხშიც გადაამოწმეს, ოჯახებშიც, კარ და კარაც ჩამოიარეს, პირადადც ესაუბრენ მშობლებს, მაგრამ ავადმყოფების რაოდენობა მაინც არ დაეთხვა დირექტორის დასახელებულ რაოდენობას.

— **თქვენი აზრით, რატომ მიიღო დირექტორმა სწავლის ორი დღით შეწყვეტის გადაწყვეტილება, თუ რეალურად, ამის საფუძველი არ არსებობდა?**

— იქიდან გამომდინარე, რომ ნანა მამუკაშვილი ადგიშვილების უახლოესი ნათესავი და იდუარი ნაციონალია, არ გამოვირცხავ, რომ საბოტაჟის მოწყობის მიზე-

ნით, დირექტორი სოფელში არეულობის მოწყობას ცდილობდა. ჩემთვის ცნობილი გახდა, რომ სოფლის გამგებელი ერთ-ერთი, ნაციონალურთან შეკრული ტელევიზიის მოსალოდნელი შემოსვლის შესახებ გააფრთხილეს. მაშინ, როცა შეამოწმეს სოფლის წყალი და მოვიდა პასუხი, რომ საუკეთესო წყალი გვაქვს და ჯანმრთელობისთვის საფრთხეს არ წარმოადგენს, ჩვენც გვაინტერესებს, რა გახდა დირექტორის ერთპიროვნული გადაწყვეტილების მიზეზი. აქვე გეტყვით, რომ დირექტორს ყველანაირად ეხმარება რესურს-ცენტრის ხელმძღვანელი და ცდილობენ, რომ სამინისტროს ყურამდე არ მივიდეს, სინამდვილეში რა მოხდა. რო-

გორც ვიცი, სკოლის დირექტორს სწავლის შეწყვეტის უფლება მხოლოდ მაშინ ჰქონდა, თუ ჯანდაცვისა და განათლების სამინისტროები დადასტურებდნენ, რომ სკოლაში ეპიდემია იყო, რაც არ მომხდარა. შესაბამისად, დირექტორს ბავშვების დათხოვნის უფლება არ ჰქონდა და რატომ მიიღო ასეთი გადაწყვეტილება, შეგვიძლია მხოლოდ ვივარაუდოთ.

ნანა მამუკაშვილთან დაკავშირების არა ერთი მცდელობის მიუხედავად, სკოლის დირექტორს ხმა ვერ მივაწვდინეთ, ამიტომ ყვარლის საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრის უფროსს ქაქიძემან ჭიპაშვილს დაუკავშირდით.

— პირველ რიგში, გეტყვით, რომ სკოლაში სწავლა არ შეჩერებულა. იმ წუთიდან, როგორც კი სკოლის დირექტორმა ნახა, რომ გაკვეთილებზე ცოტა ბავშვი გამოცხადდა, ეს ინფორმაცია შემატყობინა და მე იმავე წუთში ვაცნობე განათლების სამინისტროს და ჯანდაცვის განყოფილებას, მაგრამ სწავლა არ შეგვიჩერებია. ვერც იმაში დაგეთანხმებით, რომ სკოლაში გათბობის პრობლემებია. გათბობაც გადასარეველად მუშაობს და დამატებით ელექტროგამათბობლებიც აქვთ, თუ ვინმეს შესცივდა.

— **სკოლაში ვირუსის გავრცელებას რას უკავშირებთ?**

— სამწუხაროდ, ანალიზების ჩატარების შემდეგ, რამდენიმე

იყო დეზინტერია. ვფიქრობ, ყველაზე მნიშვნელოვანი ამ ბავშვების ჯანმრთელობაა და ამის შემდეგ, რა თქმა უნდა სწავლა. ნებისმიერ დაინტერესებულ ადამიანს შეუძლია მობრძანდეს სკოლაში და ნახოს ან რა სისუფთავე და სითბოა და დასკვნას თავად გამოიტანოს.

„საერთო გზების“ სოფელ მთისძირის ექიმი მანია შულა-ლაშვილი ესაუბრა:

— დიხ, წყლის ანალიზმა დადასტურა, რომ წყალი სუფთაა, ამიტომ ვერ გეტყვით, რა მიზეზი უნდა ჰქონოდა ინფექციის გავრცელებას. ეს არის ინფექციური დაავადება, რომელიც ფეკალური-ორალური მექანიზმით გადადის, ანუ როდესაც ხდება ფეკალური მასებით წყლის ან საკვები პროდუქტების დაბინძურება. ამ დაავადებას „ჭუჭყიანი ხელების“ დაავადებასაც ეძახიან.

— **იმის გათვალისწინებით, რომ დაავადება ბავშვებიდან გავრცელდა, შეიძლება თუ არა, ინფექციის წყაროდ სკოლა მივიჩნიოთ?**

— არა, მოზრდილებშიც იყო ერთეული შემთხვევები, მაგრამ მასიურად უფრო სკოლის ასაკის ბავშვებში დაფიქსირდა, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ინფექციის წყარო სკოლა იყო, იმიტომ, რომ სკოლაში ისეთი დირექტორი ჰყავთ, რომელიც ჰიგიენურ ნორმებს დიდ ყურადღებას აქცევს.

— **საბოლოოდ, რამდენ ადამიანს დაუდგინდა დაავადება?**

— მთლიანობაში, დაავადება სამუშაოდ, 40-დან 50-მდე ბავშვსა და ზრდასრულს გამოუვლინდა, მაგრამ ფაქტობრივად, თითქმის ყველა გამოჯანმრთელდა. უმრავლესობას ექიმისთვის არ მიუძღრთავს, რადგან დაავადება მსუბუქ ფორმებში მიმდინარეობდა. დეზინტერიაში არსებობს მწვავე, წაშლილი და უსიმპტომო ფორმები. არსებობს ასევე ბაქტერიამიტარებლობა, ანუ შეიძლება ადამიანი ბაქტერიის მატარებელი იყოს და არანაირი კლინიკური ნიშანი არ ჰქონდეს. ვისაც მწვავე ფორმები ჰქონდა, ისინი ძირითადად, სტაციონარს აკითხავდნენ. ჯანდაცვის განყოფილებას ჩვენ მოვაწოდეთ 38 ბავშვის სია. აქედან 11 შემთხვევა მწვავე იყო. უმრავლესობას უკვე გადატანილი ჰქონდა, მაგრამ ჩვენ მაინც ყველა შემთხვევა აღვწერეთ.

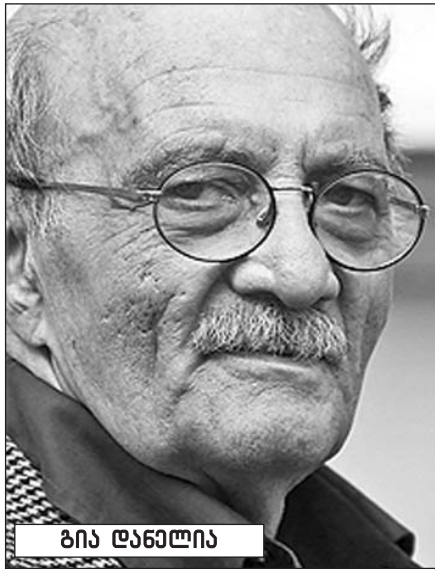
განათლების სამინისტროში დაკვიდასტურეს, რომ მთისძირის საჯარო სკოლის მოსწავლეებში ინფექციის გავრცელების შესახებ ინფორმაცია მიიღეს, თუმცა სამინისტროს სწავლის შეწყვეტის გადაწყვეტილება არ მიუღია. როგორც გაგარკვეით, სამინისტროს მთისძირის საჯარო სკოლაში სწავლის შეწყვეტის შესახებ ინფორმაცია არ გააჩნია.

ნელი თორდია
571 35 36 88

საქართველოს დიასპორის სამინისტროს და „საერთო გაზეთის“ ერთობლივი პროექტი

უბიძეთო მგზავრი

მოკლემეტრაჟიანი ისტორიები კინორეჟისორის ცხოვრებიდან

გიორგი დანილია

საბჭოთა კინემატოგრაფიის ერთ-ერთი საუკეთესო რეჟისორი, ჩვენი თანამემამულე გიორგი დანილია აგვისტოში 85 წლის გახდა. მთელი ცხოვრება კინოსელონებს მიუძღვნა და არაერთი საკულტო ფილმი შექმნა. მის შემოქმედებით ბიოგრაფიაში ბერის ფილმია – როგორც კინემატოგრაფისტთა საერთაშორისო ორგანიზაციების, ისე სხვადასხვა კინოფესტივალისა. ზანდაზმულ ასაკში პირველად დაწერა წიგნი, რომელშიც პატარა-პატარა ამბებს გვიყვება, ხან სასაცილოს, ხან – მეტიმეტად სევდიანს. ეს წიგნი ძალიან ჰგავს მისსავე ფილმებს, რომლებიც ასეთსავე განსხვავებულ ემოციებს აღძრავს მყურებელში და ადასტურებს ჭეშმარიტებას – ცხოვრება შესანიშნავი ჯალოქარია და გენიოსის ყველა ნამუშევარი გენიალურია. ავტორი თითქოს პირისპირ გვიხსნის და უბრალოდ საუბრობს შენთან, ისწავებს მისი ცხოვრების საუკეთესო ეპიზოდებს და იმ ადამიანებს, ვისი გასწავლება ღირს.

ალიარება

„როცა „არ იდარდოს!“ „მოსფილმის“ სამხატვრო საბჭოს ვაბარებდი, მომხილვეს ფილმის ტიტრებში მიმეთითებინა, რომ მოქმედება მიმდინარეობს წინა საუკუნეში. გავიკვირე, ეს ხომ ისედაც ჩანს-მეთქი. უცხოეთში ვერ გაიგებენო. ასეთი ტიტრის დაწერა არ მინდოდა და დავიფიქსე მიზეზი რომი, რომლის ხმა ძალიან მიყვარდა, კადრს მიღმა ეთქვა: „ეს ამბავი გასული საუკუნის ბოლოს მზიურ, კრამიტანის სახლების ქალაქში მოხდა. მაგრამ იქნებ არც მომხდარა... არა, მაინც იყო...“

ამავე ფრაზას ვიყენებ ამ წიგნშიც: რაც მასში წერია, გასულ საუკუნეში გადამხდა. მაგრამ იქნებ არც მომხდარა...

ომი

მე და დედაჩემს ომის თბილისში მოგვისწორა, ქალაქში, სადაც დაიბადე და ყოველ ზაფხულს ვატარებდი. მამაჩემმა მოსკოვში დაბრუნება აგვიკამბლა. თითონ 41 წელში ფრონტზე იყო, წინა ხაზზე, სანგრებს ამტყუნებდა უმაღლესი სამხედრო მეთაურებისთვის. გერმანელები ისე სწრაფად მოიწვედნენ, რომ ვერც ერთი ასეთი პუნქტის მშენებლობა ვერ დაამთავრეს და მამაჩემი თავის კოლეგებთან ერთად ორჯერ ფრონტის ხაზის მიღმა, გერმანელთა ზურგში აღმოჩნდა. სასწაულით დააღწიეს თავი.

ყველა პატარა ბიჭვით მეც მიწადავარდეთ ფრონტზე გაპარვა და ჩემს თანაკლასელ შურიკ მურატოვიან – შურმურთან – ერთად გასაქცევად ვემზადებოდი. პურს ორცხობილებად ვაშრობდით, პოსტიტალში მყოფ დაჭრილს ჭაჭის სანაცვლოდ ნაგანი გამოვძალეთ და სამი ტყვიაც. რაც მთავარია, მოძრავი შემადგენლობიდან გადმოხტომას ესწავლობდით, ძირითადად – სატვირთო მატარებლებზე ვვარჯიშობდით. სასწაულია, როგორ გადავრჩით...

გაქცევაზე ორი დღით ადრე დედაჩემმა თავი ვერ გაართვა რაღაც საქმეს და მე დავეხმარე. გულში ჩამიკრა და ატირდა. ამის შემდეგ შურმურთან წავივი და ვუთხარი, რომ ფრონტზე ვერ ვაქცივოდი, რომ დედაჩემი ცხოვრებას ვერ გაუმკლავდებოდა, უჩემოდ დაიღუპებოდა... შურმურმა გაქცევა მოახერხა, მაგრამ ფრონტის ნაცვლად რატომღაც ირანში აღმოჩნდა. ერთ თვეში უკან დაბრუნდა და ნადავლი – ნაგანში გადაცვლილი ფინიკი ჩამოგვიტანა.

43-ის ზაფხულში მოსკოვში მამასთან დაბრუნდით.

ზავი, რომელსაც შირჩავთ

სკოლას რომ ვამთავრებდი, მამაჩემმა თქვა, ААЕ-ს მივებაროთ. დედაჩემმა გაიკვირა, რატომ მაინც-დამაინც ААЕ-სო. აბა ამ სულელს რა უყვოთ.

მამაჩემი მეტრომშენებელში მუშაობდა, კინო არასერიოზულ საქმედ მიიჩნდა და მისთვის ААЕ-ი ბოლო ვარიანტი იყო, თანაც, მისი აზრით, იქ „ბლატი“ ჰქონდათ – დედაჩემი „მოსფილმში“ მეორე რეჟისორად მუშაობდა და კინემატოგრაფიის ინსტიტუტში ბევრ ხელოვანს იცნობდა. გარდა ამისა, დედაჩემის, სახელგანთქმული ვერკო ანჯაფარიძის ქმარი, კინორეჟისორი მიხეილ ჭიაურელი ფილმს იღებდა სტალინზე და იმ დროს ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი კინომოღვაწე იყო. ААЕ-ში ჩა-

ერთხელაც, შესვენებაზე, თანამშრომელთან ერთად სასეირნოდ ქუჩაში გავიდი და იმ საბედისწერო დღეს რას ვხედავ: ღობის ძირში წევს არასტანდარტულად ჩაცმული ნასვამი მამაკაცი – მაკინტოში, ბერეტი, სათვალთა და პალსტუხით. სათიფქუკითა. ჩემმა მეგობარმა ოლეგმა თქვა, გავაღვიძოთ, თორემ ამ ინტელიგენტს გამარცხავენო. ინტელიგენტმა იუარა, ნასვამი არ ვარ, ვისვენებო, წამოვდა, ჯიბიდან ამოიღო ღაჭმუჭნილი გაზეთი, გაასწორა, ისევ დაწვა და ვითომ კითხვა დაიწყო...

ეს ტიპი მაშინ თვალში რომ არ მომხვედროდა, ჩემი ცხოვრება შედგებოდა 50 წლის განმავლობაში შეიძლება სულ სხვაგვარად წარმართულიყო. არ იქნებოდა თეთრად გათენებული დამები და გულის შუტეები, არ მოეწვედი დღეში სამ კოლოფ სიგარეტს, ვერ ვნახავდი არქტიკის პოლარულ ცივს და ყარაყუმის მირაჟს, შვილიშვილები ვერ იტრაბახებდნენ, რომ ისინი ჩემი შვილიშვილები არიან, გააყნველი არ მარტყებდა უცხოურ ქურთუქს, ბევრ კარგ მელოდიას და ამ სულელურ წიგნსაც არ დავწერდი.

„ნასვამი ინტელიგენტი წიგნი იღებდა“ თვალი მოეკარი სათაურს: „მოსფილმი“ აცხადებს მიღებას სარეჟისორო კურსებზე...“

ამ დროისთვის ჭიაურელი პიროვნების კულტის პროპაგანდისთვის სვერდლოვსკში გაასახლეს და მის შემტყველ პირებს რომ გავყო, მისი მოწინააღმდეგის ოჯახის ძმისშვილი

კარგი მხატვარიცაა, არაჩვეულებრივად ხატავს მეგობრების შარებს. რაც შეეხება ცნობილ შემოქმედებით ტანდემს, მასხოვს, როცა ვიამ „არ იდარდოს!“ გადაღება ჩაიფიქრა და თბილისში ჩამოვიდა, ძველ კინოსტუდიაში შესვედრისას მითხრა: ახალ სურათს ვიწვევ და მინდა, სცენარი ამა და ამ ავტორმა დამიწეროსო. მაშინ მე მას რეზო გაბრიაძე შევთავაზე, რომელიც იმ დროს სცენარის წერა ჩემი ფილმისთვის. ისინი ერთმანეთს შევახვედრე. სხვათა შორის, მათ მაშინვე მოეწონათ ერთმანეთი. ასე დაიწერა არაჩვეულებრივი სცენარი ფილმისთვის „არ იდარდოს!“ შემდეგ მას ვაყნველიც გავაცანი და დაიწერა ბრწყინვალე მუსიკა იმავე ფილმისთვის, რომელიც კომპოზიტორის შემოქმედების შედეგად იქცა...

ღი ვგუფი, რომელთანაც მუშაობას უპირატესობას ანიჭებდა ყოველი ახალი ფილმის გადაღებისას. მრავალი წლის განმავლობაში მუშაობდა მათთან და სწორედ ამიტომაც შეძლო თითოეულში ჩაბუდებული ტალანტი სხვადასხვა ეტაპზე სხვადასხვა რაკურსით წარმოეჩინა.

იგივე შეიძლება ითქვას რეჟისორის არჩეულ ჟანრზე – ეს ან ტრეგიკომედიაა, ან, როგორც თვითონ უწოდებს, ლირიკული კომედია. გავისხნოთ მისი ფილმები, მაგალითად, „მიმინო“, „აფონია“, „შემოდგომის მარათონი“... მაყურებელში გამოწვეული სიცილის თან სდევს მძიმე ადამიანური ბედ-იბლის ფაქიზი ჩრდილი.

„შემოდგომის მარათონში“ არაერთი კომედიური ეპიზოდი, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, კრიტიკოსებმა მას „სევდიან კომედიებს შორის ყველაზე სასაცილო კომედია“ უწოდეს. ფანტასტიკური კომედია „ქინ-და-და“ კი რეჟისორის სატირული ტალანტის მწვერვალია. ფილმმა უამრავი ჯილდო მიიღო და დღემდე რეჟისორის ერთ-ერთ ყველაზე ძლიერ ფილმად აფასებენ.

პირადი სხორება

გიორგი დანილიამ სამჯერ იქორწინა და თითოეულმა მისმა რჩეულმა რეჟისორს შვილი აჩუქა. პირველი მეუღლე იყო ირინა გინზბურგი – ჰყავთ ქალიშვილი სვეტლანა; მეორე მეუღლესთან მსახიობ ლუბოვ სოკოლოვასთან შექმნა ვაჟი ნიკოლოზი, რომელსაც მშობლების შემოქმედებითი თვისებები გამოჰყვა და შესანიშნავი რეჟისორად, პოეტად და მხატვრად ჩამოყალიბდა. ახალგაზრდა ასაკში მოულოდნელად გარდაიცვალა და გიორგი დანილიას გულს ღრმა ჭრილობა დააჩნია. მისი უკანასკნელი ოფიციალური მეუღლე გახდა დამდგმელი რეჟისორი გალინა იურკოვა. მათ ერთად იმუშავეს ფილმ „ფრანგზე“...

გიორგი დანილიას თამამად შეიძლება ვუწოდოთ საბჭოთა კინემატოგრაფის ლორდი. თავის თითოეულ ნამუშევარს უდგებოდა დიდი თავანწირვით, რამაც შეაძლებინა შექმნა ფილმები, მაყურებელს ემოციათა განსხვავებულ ჯაჭვს რომ უჩენს. „უნდა იმუშაო, მაშინაც კი, თუ არ გამოვდის, უნდა დაუბრუნდე, გადააკეთო, გაარკვიო, რა ვერ გამოვდიოდა და რატომ. ჩემთვის მეტიმეტად ძვირფასია დარბაზის ამაღლეხელი სიჩუმე იქ, რომელსაც ველოდი და სიცილის გუგუნე, ყველას ერთბაშად გამხიარულებდა. ეს მაყურებელთან საუკეთესო შეხვედრა“.

მელა ნახაბთაძე

ბარებაზე უარი განვაცხადე, რადგან „ბლატი“ მეტიმეტად თვალმისაცემად მომეჩვენა. თანაც რეჟისორისკენ გული არ მიმიწვედა, ისევე როგორც სხვა რამისკენ, გარდა ჯანისა. დედამ გამაფრთხილა, რომელიმე ინსტიტუტში თუ არ მოხვდები, ჯარში წავიყვანენო... ჩემი მეგობარი არქიტექტურულზე აპარებდა და მეც გადავწყვიტე, ბედი მასთან ერთად მეცადა.

ბაღის ნიშანი

მოსკოვის არქიტექტურის ინსტიტუტში არც ჩავარდნები მქონია და არც დიდი მიღწევები, მაინც მიხაროდა, რომ დავეუფლე პროფესიას, რომელიც მაინტერესებდა. ქალაქების პროექტირების ინსტიტუტში გამანაწილეს, ენთუზიაზმით ვმუშაობდი, მაგრამ ამ მოწოდებებს უფროსი ასაკის კოლეგები მინებდნენ...

ელდარ შეგბალია

გიორგი დანილია

„ვიასთან დიდი ხანია ვმეგობრობ, ერთმანეთს ახალგაზრდობიდანვე ვიცნობთ და როცა მოსკოვში ჩავდივარ, მაშინვე მასთან მივდივარ ხოლმე. მის სახლში საოცარი ატმოსფეროა. ვაი, გარდა იმისა, რომ შესანიშნავი რეჟისორია, ძალიან

ვიყავი, კურსებს არ გამაკარებდა. ამიტომაც რაც შეიძლება ნაკლებ ხალხს უნდა სცოდნოდა, რომ „მოსფილმის“ მეორე რეჟისორის მერი ანჯაფარიძის შვილი ვიყავი.

* * *

ტრაგიკომედია „არ იდარდოს“ 1968 წელს გამოვიდა და ერთ-ერთი ყველაზე საყვარელია თვითონ რეჟისორისთვის, რადგან ყველაზე მეტად ამ ფილმში მოახდინა თავისი ჩანაფიქრების რეალიზაცია. „ჩემი ბიძა ბენჯამინის“ მიხედვით გადაღებულ სურათში შესანიშნავი მსახიობები მონაწილეობენ – სოფიკო ჭიაურელი, სერგო ზაქარაიძე, ვახტანგ კიკაბიძე, ანასტასია ვერტინსკაია, ვეგენი ლეონოვი...

* * *

გიორგი დანილიამ გარშემო შემოიკრია მსახიობთა განსაკუთრებუ-

წელიწადში ერთხელ ზიარებასავით გაგახსენდება ერისთვის ზეზურად წამებული თვისტომი შენი.

მსოფლიო პოეზიაში ვერ იპოვებ ტერენტი გრანელის ანალოგს, რომელსაც სულთან კომპრომისი არ დასჭირვებოდა ესოდენ შეჭირვებული საწუთროს მიუხედავად.

ლექსის იშვიათი მცოდნე და თავადაც ჩინებული პოეტი მურმან ჯგუბურია პოეზიის მთავარი ძარღვის გამოვლენისას, დიადი უბრალოებისკენ გადაიხრება, რაც ესოდენად დამახასიათებელია აღმოსავლური პოეზიისათვის, გაჯერებულისათვის ჭრიჭინობების კრუალოთ, იდილიური ბინდისპირულებით, შინამბრუნებულს როცა ორღობეში მოლაზღანდარე გოგობიჭები ვერ გიცნობენ და თანაც გაჭირდვით სადაურობასაც გკითხავენ, საით არის სამშობლო შენიო. შენ კი ამ კრუალების გაბმულ ორკესტრში სამართებელივით შემოგეჭრება სულში: „ო, ჭრიჭინების მღვენლო შვილიო, აწ რა უცნაურ ქვეყანაში შეგირბენა“, და მიღის საუბარი იქითკენ, რომ იმ ველობის ბოლოს ბროლის ლარნაკით ჩამოინაკეთოს სულიდან ხორცად ამონატანი სტრიქონები:

„გაზაფხულის საღამოა მშვიდი, ზიდან ხეზე გადაფრინდა ჩიტი, სული ნაპირს გადაცილდა ფრენით, ახლაც მახსოვს მისამართი შენი. ცამდე წვდება დამებულის სივრცე, დღეს სხვაგვარი სისხრული ვიგრძენ, უცხო შუქით იმოსება არე, მიწია ცქერით დაიღალა მთვარე. გაზაფხულის საღამოა მშვიდი, ზიდან ხეზე გადაფრინდა ჩიტი.“

ამ ლექსის წამკითხავს, ალბათ, ყოველთვის გაგვახსენდება კონკრეტული „მონანიება“ და მისი კამერტონი პერსონაჟი, რომელიც ფრთებდამსხვრეულია ბო-

როტებასთან ჭიდილში, და კვეთს კიზის პერსონაჟივით ყვითელი სახლის კედლებში უნდა აღესრულოს დასახელებული ლექსის ფრაგმენტის სასინანულო დუღუნით: „გაზაფხულია საღამოა მშვიდი, ზიდან ხეზე გადაფრინდა ჩიტი...“ მეტის გაგრძელება ნამდვილად არ ღირს, ამ ბეწო ესკიზში, სამყაროა ჩატყული. აქაც თვალნათლივ ილანდება ტერენტის სიჯიუტე და შეუპოვრობა საწუთროს ალტერნატიულ გაგებასთან: სიცოცხლე და სიკვდილი, ბოროტება და სიკეთე, ცაბოთი და ბელზებელი. მას ხელს არ აძლევს საადამიანოს ამნარი დარაიონება. მისთვის გამაღიზიანებელია ჯოხის ორბოლიანიობა. ამიტომაც ამოხეთქავს ვულკანით: „არა სიცოცხლე, არა სიკვდილი, არამედ – რაღაც სხვა“. ეს ფრაზა რამდენადმე გახსნილია გრანელის ერთ ლექსში, სა-

თვალნათლად დაიხატა გასული საუკუნის დამდგის აუტანელი პოლიტიკური წნეხები, რომელიც შემდგომ დაუნდობელ ანგარიშსწორებაზე გადაიზრდება მთლად და კოლხ ბაირონად მონათლულ მის ავტორსაც ბომონივით შეიწირავს განუკითხავი რეპრესია. დანიელ ფიფია პირველია, ვინც მეგრულ ენაზე ლექსების შეთხზვას გაბედავს. მისი ესეისტური წერილები და პუბლიკაციები ნათელს ფენენ იმ პერიოდში სამეგრელოში კომუნისტების მიერ საგანგებოდ შემოგდებულ „მაფალუიზმის“ პაცილას, „ჩხოლუმიელების“ „ავტონომისტობას“, რომლის ვიბრაცია მთიან სამეგრელოსაც გადასდებია. და ამ დროს, ამ ძალად აგორებულ „მეგრელიზმების“, „ავტონომისტების“, „მაფალუიზმების“ დომხალში სანთელივით ანკარა ქართულით დაიარება საფლავ და საფლავ ტერენტი

„რაღაც სხვა უსახელო“

ანუ ტერენტობა წალენჯიხის მუნიციპალიტეტში

დაც საუბარია სამშობლოს ყრუ ადგილებზე და უცებ: „ახლა რაღაც სხვა მინდა, რაღაც სხვა, უსახელო. რომ სიკვდილი მომელის ვიცი დანამდვილებით“.

2. წალენჯიხის მუნიციპალიტეტი ახალგაზრდული შემადგენლობისაა. მისი გამგებელი გოგა გულორდავა იმ ასაკშია, როცა პიროვნებას მშობლიური მზრუნველობის კალთები მხრებიდან ჩამოუბერტყავს და დამოუკიდებლად შეჭიდება უღრანში გზის გაკვლევას. მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე თემურ ღვინჯილია გვარიანი ხანია გამოსულია მაჭრისდარი მოდულილე მდგომარეობიდან და მიღის ახლა დაღვივნების მართონული პროცესი. მათ გავერანებულ-გაჩანაგებული სახალხო მეურნეობა ერგოთ სამეურვეოდ. მიუხედავად თავზე საყრელი პრობლემებისა, იმედისმოცემ საქმეებს აღძრავენ მთელს ლაკადაში. განადგურებული მეჩაიობა ფესს იდგამს. ენდემური ჯიშების განსახლებლად გადადგმულია პირველი ნაბიჯები. მატულობს ზრუნვა ქართული ფუტკარის მოსაბერებლად. ახლებური მიდგომებია, რომელიც ითვალისწინებს ტრადიციის გამოცდილების მეცნიერებასთან შეხამებას. წალენჯიხის მუნიციპალიტეტი

გრანელის გახუნებულპლაშიანი მოლანდეზა. მისი თვითნაბი მოძახილი თავისუფალია პარტიკულარული აზროვნებით შემოჭილობისაგან, რომელი კუთხურობის გამო თარგმანის შთაბეჭდილებას ტოვებს განურჩევლად ყველას ლექსი – კონსტანტინე გამსახურდიასი, ალექსანდრე აბაშელის, სიმონ ჩიქოვანის; ალექსანდრე საჯაია გაეცქევა ვითომ პროვინციალიზმის ამ არტახებს, მის სახიფათო მაგნიტიზმს: „საღამოთი შველი გადამეღობა, შეიდ წელიწადს მაძებნინა კვალი, სალიცავად ქართელობა მეყოფა, საფიცავად შენი თაფლის თვალიო“, დაიფანდურებს და კიდევ ვახანგ ხარჩილავს გასაოცარი პოეტური ენერგია, რომლისთვის სიტყვა ქვეულა როგორც ბედისწერა (ს. სიგუა): „უკანასკნელად ჩაქრა ვარსკვლავიც, უკანასკნელად ჩაქრა კაშკაშით, შუბზე ამაგეს და დროშასავით, ამაფრიალეს უცხო ლაშქარში. ვის წაჰყვა ჩემი ცოლი და ძაღლი, ნეტავ ვინ ალებს ბჭისკარს ჭრიალით, ჩემს ძვლებს გაჟვერილ თივაზე დაყრილს, ვისი ურემი მიაჩნიალებს?! ქვეშ ვის უგია ჩემი ნაბადი, დევის ტყავივით ტანს რომ მეხვია, მტრის გუთნისდედა, ალბათ, მარაბდას – ხნავს და ჩემი ძე მისი მეხრეა. სამარადისო სხვამ დიეტოვა, მე მტერიან ბინდში უნდა ვიარო, ცა – ნათხოვარი ლურჯი მინდორი – უფლიაგან დამე სახეტილოდ. ჩემი ფიალა აწ ვინ დასცალოს, ნორჩი ვენახი ვინ გამიხაროს, ანდა უმზეომ და უვარსკვლავომ, რით გავითენო, რით დავიღამო?! ვის ერდოზე ჰყვეს ერთგული ძაღლი, ან ვინ უნათებს ცოლი მზიანეთს?! ჩემს ძვლებს

განსაკუთრებულ ყურადღებას იჩენს ფოლკლორული ხელოვნების გასაძლიერებლად. შემოქმედებითი სულით ყოველთვის გამოირჩეოდა ლაკადელი კაცი – უკვდავი „ბორჯის“ ავტორი დანიელ ფიფია, ტუტემტისათვის თავადებული ჰაკი აძბას მომღერალი ლეო ქიაჩელი, კინემატოგრაფი მძები შენგელაიკი, ტერენტი გრანელი ხომ არის და იქნება ქართველის კაცის გაუწყვეტელი შუბლის ძარღვივით ამაღლებული და მარადმშვენერი. მიუხედავად მწირი შესაძლებლობისა, მუნიციპალიტეტის ფინანსური მხარდაჭერით გამოიცა დანიელ ფიფიას პირველი სრულფასოვანი კრებული „ბორჯი“ (რედაქტორი თამაზ ფიფია). ამ წიგნით

გაჟვერილ თივაზე დაყრილს, ვისი ურემი მიაჭრუალებს?!“ ეს განცდა ხალხური „მუხრანულის“ და გოგლას „ყვეჩაღის პაემანის“ სარკისებური წაკითხვა აკუტავას ნოველას მხარდამხარ „უსიერ ტყეში“, მათი შორეული ალუზიებით ნაკვები და ატყორცნილი, მაგრამ თავად ტერენტი ამ ყველაფერზე სინათლის სხივით დაშორებული მსოფლმეგრძენებაა.

შეუღარებელია ობუჯი, რომელმაც რამდენიმე გენიოსი არუქა დედასამშობლოს, უწინარესად ტყირბლანის გვადის გამრანდავი ლეო ქიაჩელი, თავადის ქალი მაიას ბეჭდების ზღვათა ფენილებში მიმოფანტევილი. მე ამ სოფლიდან იმერთში განთესილ მეჯოგეს შემავადრებს განგება – ვალიკო მესხიას თანამეცხედრე ნერგაძესთან ერთად. იმ რესპოდენტის გამხელილიდან ამოიზრდება ჩემს „მართოსული ხეობის მახვში“ ლაკადელი კომერსანტის ლევან მესხიას სახე, რომელიც ტარიელ გოლუას პროტაგონისტად გამოდგომია ლეო ქიაჩელს. ეს პიროვნება მარსელის კრამიტების გამოწოთობის დილოსტატი ყოფილა თურმე და უეცრად ამისთანა კურიოზული სიტუაციაც შეეწიწიდა: ერთ მშვენიერ დღეს ბოლშევიკებისგან დევნილი მენშევიკი შემოეხიზნება ლევან მესხიას ქურახანას. სტუმარი ღვთისაა და მასპინძელიც ძველმანებში გამოაწყობს სირბილისაგან არაქათამოცლილ დევნილს. მის ტანსაცმელს გადაინახავს, იარაღს გასჩალებლად გამოზადებულ ქურახანაში შეაწყობს. თავად ოტებულს საკრამიტე აყალო მიწის მოსახეულად ფეხებაკეწახებულ ბიჭებში ჩააყენებს. ამასობაში ამოივაკებენ ბოლშევიკე-

ბი. საგულდაგულოდ გადაჩრეკენ იქაურობას, მაგრამ მენშევიკის გზაკვალს ვერსად ჰკიდებენ თვალს. ეს წუთია და ლევან მესხიას ქურახანას კაცის თავის გადაძალთველი აბრაგები შემოეწვობიან. ახლა ბოლშევიკების განიარაღება გახდება საჭირო, მათი გარდერობის შეცვლა, მათი იარაღის ქურახანაში ჩატვირთვა. უკვე ბოლშევიკებიც ლევან მესხიას მოსამსახურე ბიჭებთან, მენშევიკთან ერთად ზილავენ ალიზს შიშველი ფეხებით. მოვლენ თავზე ხელაღებული აბრაგები, ჩაიჩხრიალებენ მასპინძლის უშურველად მართმეულ ნიკოიას ოქროს მონეტებს, მენშევიკის ძაძამიდის ნაოსტატარ ქამარხანჯალს, ბოლშევიკების მოჭრაჭუნე აზიურებს. იპურმარილებენ მათ თვალწინ გასკდომამდე და უტყვენ სამეგრელოს უღრანებისკენ.

არ აინტერესებს ტერენტის გრანელის კალამს შიშველი ზურგებით ერთმანეთს მიგლეხილი მენშევიკ-ბოლშევიკების ნადური. და მინც, მისაგანვე საჯილდო ქვად გადმოგებული „რაღაც სხვა“, ჯერაც პასუხგაუცემელია.

3.

გრანელის სახლ-მუზეუმი 1987 წელს გაიხსნა მშობლიურ წალენჯიხაში. მისი ხელმძღვანელია ტერენტის დედის მოგვარე – ქალბატონი ბროლისა ლუკავა, რომელსაც მეუღლე და თანამშრომელი ასული კვიციანი ჰყავს. ტერენტის ნამოსახლარზე იმ წლებში მოკვდავად მემორიალური ობელისი (ავტორები: აბესალოზ კვარაცხელია, ფრიდონ ფიფია, რომელზეც ლალო ასათიანის სიტყვებია ამოტვიფრული: „ვიცი დრო მოვა ჩემი გაგების, აქ უცხოვრის ტერენტი გრანელს, იტყვის და მშვიდად ჩაივლის მგზავრი“). ცოტა მოგვიანებით კი მიელს ლაკადას ზემის წუთი დაუდგება: 2009 წელს ქალაქის ცენტრში აღიშრება შორეული ზეფირებისკენ მსწრაფველი გრანელის მონუმენტი, მიწიერი ცხოვრებით ნაწამები კაცის ანგელოზური ზატი მხრებზე მიწურული ფრთებით. ძეგლი ტორისის სტილშია გადაწყვეტილი, რადგანაც უღმობელმა საწუთრომ წააწყვიტა კიდურები მის ფაეტონ შვილს, როგორც სრულიად უსარგებლო რეკვიზიტები შორეულ სივრცეში მსწრაფველობისას (ავტორი, მოქანდაკე უმანგი ქადაგიშვილი).

კოპწია მუზეუმს ტერენტის ბიოგრაფიასთან დაკავშირებული მრავალი საინტერესო ექსპონატი შემოუკრიბავს. საკუთრივ მისი გამოცემების მხარდაჭერა, შეხვლებით ტერენტის დიდი მეოხის, მწერალ ლერი ალიმონაკის ბიოგრაფიულ რომანს „კვირის წირვები“, გივი ცქიტიშვილის მონოგრაფიას „ვიცი დრო მოვა ჩემი გაგების“.

მუზეუმში ინახება გრანელის დის შვილიშვილის საინტერესო გამოცემა რუსულ-ქართულ ენებზე „ცისფერი სიმორე“; მუზეუმის მშეებაა წალენჯიხელების ფინანსური მხარდაჭერით შექმნილი დოკუმენტური ფილმი ტერენტი გრანელზე (რეჟისორი – მურმან ასიტაშვილი). აი, ამწუთიერ, ათი ფერწერულ ტილოს შემოსწირავს ტერენტის სახლ-მუზეუმს პოეტის შემოქმედების დიდი ქომაგი, მხატვარი რეზო ადამია. აქვე გამოცემილია „ივერიონის“ დასტამბული წიგნის „უკვდავება სიკვდილში“ ეგზემლარები მორთმევი მუზეუმისათვის, ლონისიძეებს წვეული სტუმრებისთვის საჩუქრად. აქ გააცხადებს ბატონი რეზო შეკრებილი საზოგადოების დამაინტრიგებელს, რომ ფსიქიატრული საავადმყოფოს კედლებში ფორიაქისას პოეტს ხელისგულისოღენა რეცეპტის ქაღალდებზე, ასან-

თის კოლოფებზე რეაგსზე მეტი მინიატურული ნახატი შეუქმნია. და მათგან მინიმუმ ასი შედევრიაო. მერე უცებ, ლამის მუდართით, თითებით ყელს გამოუწევს რაიონის ხელმძღვანელობას, ჩვეული გულისყური გამოჩინეთ მის გამოსაცემადო. მუნიციპალიტეტის გამგებელი გიგა გულორდავა და საკრებულოს თავმჯდომარე თემურ ღვინჯილია აღთქმასავით დადებენ პატიოსან სიტყვას ლონისიძეების მონაწილეთა წინაშე, რომ სათანადო პროექტის წარმოდგენის შემთხვევაში მათგან წინადადებას მხარდაჭერა არ მოაკლდება.

ტერენტი გრანელის ბედისწერა არასდროს ყოფილა ხალხმრავალი. მის პროცესიას ათიოდე გულშემატკივარი მიაცილებდა საშუალო გზაზე. და ახლა, დიდუბის პანთეონის მკვიდრს დროგამოშვებით მოაკითხავენ თავიგულები, იის კონები, მინდვრის ველური ყვავილები. კუკიის მისეული საფლავი პირლია თურმე დღემდე, როგორც პოეტის ნეშტის ნასახლარის ცოცხალი ძაგლი.

– აი, ახლა, ამწუთას ტერენტის დროებით საფლავს დიდუბის პანთეონში, სანთელს უნთებენ მისი შემოქმედების ტრფიალი ახალგაზრდები, – ამბობს სახლ-მუზეუმის დირექტორი, ქალბატონი ბროლისა ლუკავა და მობილურით მადლობას უხდის ამ ამაღლებული აქციის ორგანიზატორებს.

ქალბატონი ბროლისას სიტყვას „დროებით“ ხელად აიტაცებს მწერალი ლამა გვასალია და მიოელი კატეგორიულობით განაცხადებს, რომ სახელმწიფომ იზრუნოს მთაწმინდის განსაპეტაკებაზე –

იმ დედატყვივი სომალდიდან რამდენიმე პირუნიების ზირს მიწაზე ჩამოშვებისათვის და სანაცვლოდ იქ, ტერენტი გრანელის საშუალო დამკვიდრებისათვის. წინააღმდეგ შემთხვევაში, სამეგრელო, ლაკადა ვალდებულია სათანადო ლონისიძეები გაატაროს გენიოსი პოეტის ოდაბადებში ჩამოსასვენებლად.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გელა მამფორია მოსხლეთილად მოხაზავს ტერენტი გრანელის ვერბალურ პორტრეტს და მადლობას სწირავს მისი შემოქმედების მოამატე: განუმეორებელ ლერი ალიმონაკს, გივი ცქიტიშვილს, რეზო ადამიას, პოეტის სულში დანთქმული უჩინარი რიფების ყველასთვის საცნაურად აღმოცენების გამო. ჩემი მაჟორული ბუნება კი ნიადაგ ხელშესახებს,

მიწვივ ხორკლიანს, გრანიტივით მოუხეშავს და ბრდვიდალას ეძებდა მის პოეზიაში. ესპანური ექსისიძიანი გიტარით გატაცებული ფილოლიგებს ვიხზავდი ხოლმე ადრეულ წლებში მის იღუმალებით დაყურსული სტრიქონების ასაჰანგებლად და დღემდე მიჟრიალებს მათი ხმაინება: „წითელი მზე აელვარდა მინებთან, მიდის ჩუმი და ცისფერი დამე, ურუგეში გულის ძეგრა მინელდა, შენ, წმინდაო, მაცხოვარო, ამინ!“ რაღაც-რაღაც და „რანარი ნაწამები მივალ, მიმაქვს ჩემით დაკრფილი ხელები!“ ან იქვე მეზობლობაში „წმინდაო ღმერთო, რად გამაჩინე, მე ხომ სიცოცხლე არ მითხოვია?“ დაბოლოს, გაცილებით შემძრავი და დამანგრეველი: „ჩემი სისხლი და ხორცი ეს „Memento mori“-ა.

მოგვიანებით ტერენტის თანამედროვეთა მოგონების ციკლს წარმოგვიდგენს ჰაეროვანი სალომე კვიციანი. იმ ვრცელი ტირალებიდან ჩემს მეხსიერებას განსაკუთრებით ესანდომება მივიწყებულ აკლამაზე გართხმული ტერენტი გრანელი პოეზიაზე აგზნებული საუბრით. იგი ხომ გაუსადლისი ხელმოკლეობის მიუხედავად მალაღესთეტიკური გემოვნებით გამორჩეულ გახეთსაც გამოსცემდა – „კრონოსის სარკეს“. იქ მისი ბრილიანტი სულის უმთავრესი წახნაგები იყო გამოკვეთილი, რომ მთავარი კატეგორია ხელოვანისთვის დროა, წამი დტყ-

ვენილი, გნებავთ ქანდაკებად ქცეული საუკუნე.

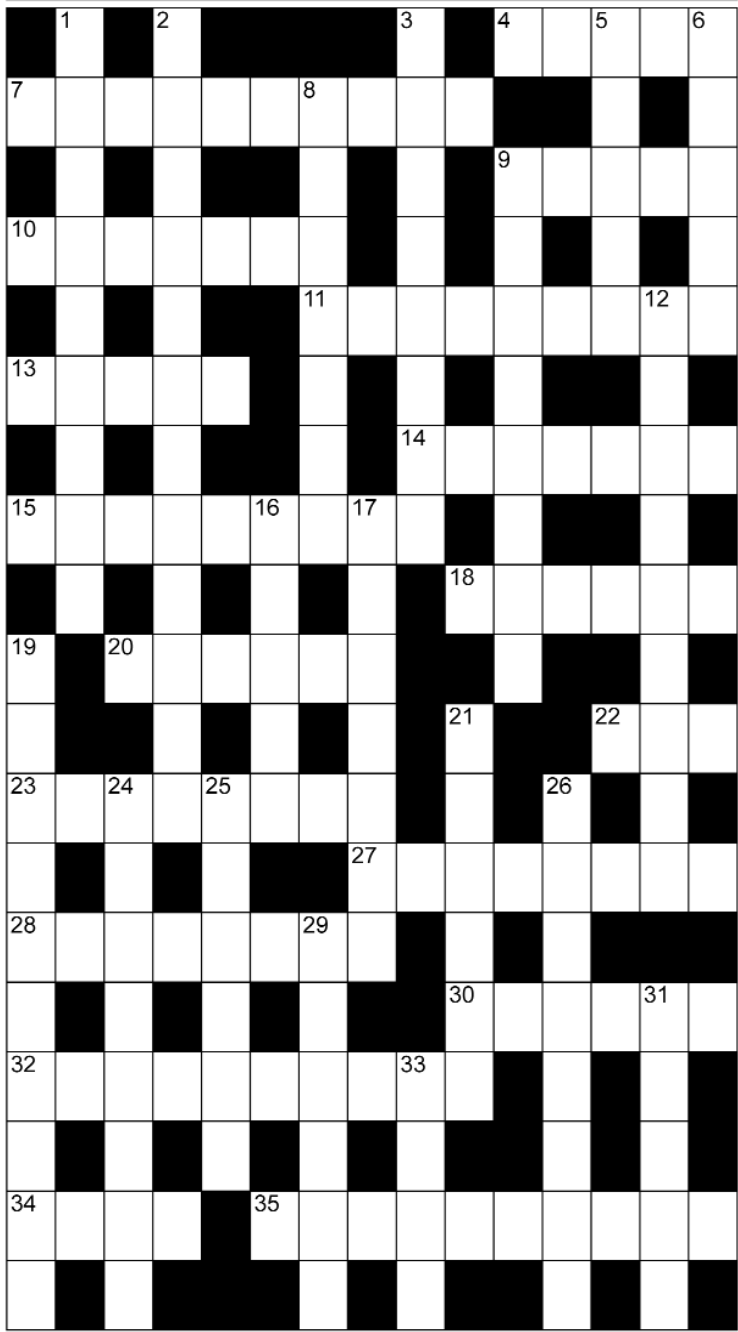
ტერენტის ჩაცმულობას უწუნებდნენ ხელისუფლებისგან ხელდასხმული კოლეგები და კიდევ იკენწლებოდნენ ისინი სხარტად მოქნეული შოლტივით სტრიქონებით: რომ უდიერად ჩაცმა პატარა ჯვარცმა; რომ სადღაც ხარობენ, ალბათ, მისი პატარა მტრები; ჰყვებიან ასეთსაც; ფრანტ გრიგოლ რობაქიძეს ზურგზე შეახტება სიკვდილისფერი მაკენტოშინი გრანელი. გვარია ხანს არხინობს ასე მოცქნაფული ტერენტი. ახალგაზრდების ჯგუფის წინაშე მენტორული ტონით მოსაუბრე დენდი კვლავინდებურად აინუნშიაც არ აგდებს უსადგოსო ნაცარქქიას ყურყუტს. ბოლოს მოხზრდება გრანელს თვინიერ ზურგზე ნებვრობა, ჩამოცურდება იქიდან, ხოლო რობაქიძე თეთრი ხელთათმანებით გადაიფერთხავს მხრებს, მახლობლად დაყურცულ სანაგვე ყუთში გადაუძახებს და გაუტყვს რუსთაველის ტროტუარს ტაატიო.

ეს დარდმანდული ფესტივ ერთგვარი გასრესვაა პოეტისა, ქედმაღლური გადმოხედა პარნასიდან, ღმერთების საუფლო ოლიმპოდან, რომელიც გოჯით მინც უბიძ-

გებს მის სულს ყვითელი სახლის კედლებისკენ. მაგრამ „ლამარას“, „გველის პერანგის“, მოგვიანებით ჰიტლერის მწედ და მუსოლინის მოვარედ შემრაცხავ ირუბაქიძის შთამომავალს „რაღაც სხვაზე“ ნატამალი სიტყვა არ მოეპოვება. არც დილიკოლოზე მიხაკგაჩრილ, ღორიან გრეის აღკაზმულობის ტიციან ტაბიძეს და აღარც „ყვიჩალის პაემანში“ ვარდის ფურცლების ნიშნით აგოდებულ ვიორგი ფურცლოძეს. არავის, არცვინმეს მოუსიგრძეგანება ცისქვეშეთში ამ „არამედ – რაღაც სხვის“ გასავისი. თუ სიკვდილს განველტვით და სიცოცხლესაც უკუვაგდებთ ამაჯდროულად, რა ციტადელი დაგვრჩენია კიდევ დაულამქრავი?! ხელოვნებით წვა ხომ არა ნიადაგ?! მარადიული შესაქმე ხომ არა უფლისეული დღე პირველიდან დღე მეშვიდედღე, ვიდრე სფინქსის გამოცანის პერსონაჟი-ადამიანი დაიბადებოდეს, სანამ ცაბათი ბუღა შაკია მუნივით ნირვანას მიეცემოდეს. სად ვეებოთ ამ გასაოცარი „არამედ – რაღაც სხვას“ ტან-სხეული, როგორ დავადგინოთ მისი კოორდინატები?! და უცებ ძელსაკრავ ხის უროსავით მეხათქუნება თხემზე ატომური ტევადობის სიტყვა „ლაკადა“, როგორც ადამიანად ყოფნის ოაზისი, კრიტერიუმი, ნიშუმი, ნორმა.

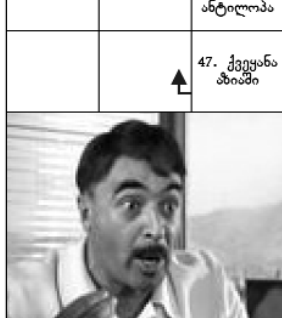
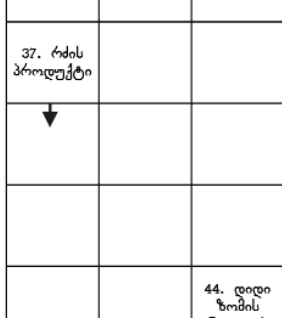
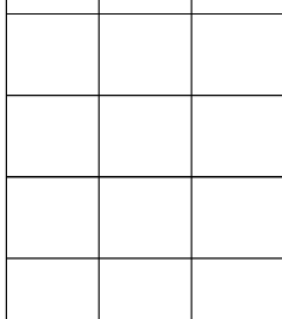
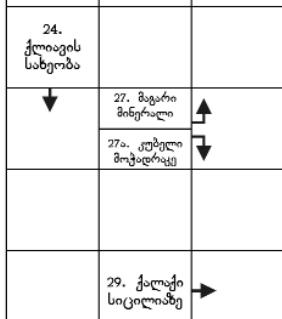
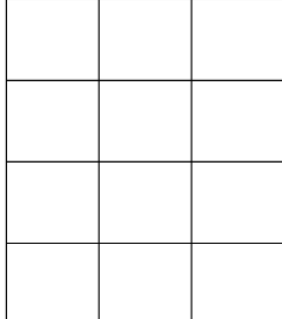
მრავალი ჩინებული კუთხე მეგულება საქართველოში, ტრადიციით და მომხიბვლელობით დაბროლილი, მაგრამ წალენჯიხა ერთადერთია, წალენჯიხა მიუწვდომელია. ეს ის განცდაა, როცა აივანზე გამოხვალ და ცვრიან ბალახზე ფეხშიშველა გავლა მოგინდება უნებურად; იქნებ მთლად ეს არის „რაღაც სხვა, უსახელი“, კვირკველია, კვირიკეს უფალი, ტერენტი გრანელი.

კრისკრილი

შპუალად: 1. შიშის შიში. 2. სახელდახელოდ, წინასწარ მოუძადებლად მოწეობა რისამე, 3. კომპიუტერის კომპლექტის ნაწილი. 5. შოტლანდიელი მამაკაცების ეროვნული სამოსი ქვედატანი. 6. იაპონიის უდიდესი გაზეთი. 8. თვალის რქოვანას თეთრი, გაუმჭვირი შემრდევეა. 9. საბავშვო გასართობი ბაღი თბილისში. 12. ჩოგბურთში მსაჯის თანამშემე. 16. იგივეა, რაც სიფილისი. 17. ჩიტების გუნდის ხმაინობა. 19. ამ მეცნიერის სახელს ატარებს მოსკოვის სახ. უნივერსიტეტი. 21. ბერძ. მთოლოგიაში უკვედავი არსება, გიგანტი რომელიც ღმერთებს შეებრძოლა 24. ზამთრის კურორტი პოლონეთში. 25. რადიოაქტიური ქიმიური ელემენტი, გაზი. 26. მოსალოდნელი ამინდის წინდაწინ განჭვრეტა. 29. ინგლისური სპორტული ავტომობილი. 31. პროზისებური ცხოველი, ბუნებრივად შემორჩა მხოლოდ რუსეთში. 33. ესპანეთის საფ. გუნდი „... სოსიედათი“.

თარაზუალად: 4. ვულკანი ისლანდიაში. 7. საქართველოს ფეხბურთელთა ნაკრების მწვრთნელი. 9. ნიადაგის სარეველებისაგან დასაცავი სხვა და სხვა მასალები. 10. პატარა ტომარა. 11. ერთადერთი ქართველი ფეხბურთელი, ოლიმპიური ჩემპიონი. 13. შვედური ავტომობილი. 14. ორ ან რამდენიმე ნივთიერების ურთიერთქმედება, რომლის შედეგად წარმოიშვება ახალი ნივთიერება. 15. თვითმფრინავის კორპუსი. 18. წერილობითი მიმართვა ცნობილი მოღვაწის იუბილესთან დაკავშირებით. 20. დაცვაში მოთამაშე ფეხბურთელი. 22. ივ ... ლრრენი. 23. რიშელიეს მომდევნო კარნიდალი (გაიხსენეთ დიუმას „ოცი წლის შემდეგ“). 27. მთავარი ქრისტიანული მღადელთმსახურება, ჟამისწირვა. 28. პატარა მდინარე. 30. პირველი რუსი პორნო მსახიობი ქალი ფილმში „პატარა ვერა“. 32. ბრტყელტერფიანობის საწინააღმდეგო საფენი ფეხსაცმელში. 34. ვიეტნამის ფული. 35. დიდი სპორტული შეჯიბრი.

1. საშ. აფრიკის მკვიდრი მოსახლეობა	2. რისამე განვითარების გზა	3. ბრტყელი სხეულის გვერდითი სიგრძის ჯამი	4. „ამოიკის“ ავტორი შტეფან . . .	5. მაღალი ტემპერატურა
6. შწირი, უნაყოფო ადგილი	7. პრეფერანსში დაბალი კარტი	8. ქიმიური ელემენტი	9. სამხრეთის მოპირდაპირე შხარე	10. მფის ტრული მამადნურ სახელმწიფოში
11. იაპონიის ღდაქალაქი	12. ამერიკელი კომპიუტერი . . . მილერი	13. უშვერად მოხუცარი	14. ფრანგი კომპოზიტორი პუქტორ . . .	15. ჩუმი ქვრადლობა მუსიკაში
16. . . . კროფორდი	17. რეცისორი . . . ცოტი	18. სადრეგლო ხელსაწყო	19. ეგვიპტის უხენესი ღმერთი	20. უწერილესი სისხლძარღვი
21. რუსული სატვირთო ავტომობილი	22. სიალქნო სპორტი	23. სიმებიანი მუს. საყრავი	24. ქლიაის სახეობა	25. შემდეგ ღებულ სათეაუ
26. პერანვის მესატყვისი	27. მგარი მინერალი	27ა. კუბელი მოჭადრაკე	28. ბოსტნეული	29. ქალაქი სიცილოზე
30. ჰექტრის მასელი საფრანგეთში	31. თბილისის უბანი	32. დასარტყამი ინსტრუმენტი	33. ენამოსწრებული, ოხუფი	34. ლულზე წამოსაგები შრული იარაღი
35. არც ცივი, არც ცხელი	36. ლიანდაგის სამაგრი განეული	37. რძის პროდუქტი	38. ქვეყანა ფრეაში	39. იღმ. ტკბილეული
40. რძიდან მიღებული ხის წებო	41. მამალი თხა	42. ცხენების გამოცვლა კავალერიაში	43. პროზაში გამაგლო სხეულის ფურადი ზოლი	44. დიდი ზომის ანტილოპა
45. იპონელი მებრძოლი	46. კერძო მერწნეობა	47. ქვეყანა შიში	48. პორტუგალიური ღვინო	49. ვერტიკალად მომრავი მანქანა
50. ტროიკული მცენარე	51. ფეხბურთელი . . . კომბა	52. ვაშლის ჯიში	53. მსახიობი . . . ნისენი	54. მგარი ქვა
55. ერთი ხელობის ოსტატობა გერმანიებში	56. მწიანილი			

მ რ ხ ა ჟ ა კ რ მ ს ჰ მ რ ღ ი

2. ბარიუმის სულფიდი.	4. უაზრო არეული ლაპარაკი.	6. მუწუკი.	8. ოდისევსი ჰყავდა 7 წ. გამოქაბულში.	10. გარეული ფრინველი.	12. დიდი ხე კერაზე.	14. მოვეითალო ნაყოფიანი ხე.	16. დამის ფრინველი.
1. ვაკე ადგილი დაბლობი.	3. ფინელი მევიოლინე.	5. სოფელი ოზურგეთში.	7. ლობიოს ერთი მარცვალი.	9. იგივეა, რაც კუში.	11. ზვიო . . .	13. დაკოდილი ცხენი.	15. აკრძალვა ინდიელეში.

ს ა მ შ უ ი დ ე მ

სამშვილდე ერთ-ერთი უძველესი ისტორიული ციხე-ქალაქია აღმოსავლეთ საქართველოში ახლანდელი სოფელ სამშვილდის მახლობლად (თეთრი წყაროს რ-ნი), ისტორიულ ქვემო ქართლში. ქალაქი შემორჩენილია ნანგრევების სახით, მაგრამ თითოეული ქვა გვიამბობს, რომ წარსულში, ასეული წლების განმავლობაში სამშვილდე ისტორიული ქვემო ქართლის დიდი ქალაქი და საიმელო ციხე-სიმაგრე ყოფილა. იგი იბერიის პირველ ქალაქთა რიცხვს მიეკუთვნება. ძვ. წ-ის IV საუკუნეში სამშვილდე უკვე განთქმული ქალაქი იყო.

ქალაქი გაშენებულია ორი მდინარის, ჭივჭივასა და ხრამის (ქცია) შესართევში ბუნებრივად გამაგრებულ კონცხზე, რომლის ორი მხარე კლდოვანი, შვეული ხრამებია. სამშვილდე, ციცაბო ფერდობებიანი პლატო სამი მხრიდან ძალზე ძნელი მისადგომი იყო მტრისთვის, მეოთხე მხარე, რომელიც პლატოს გაგრძელებას წარმოადგენდა, ჩასაკეტი იყო, ამიტომ, მთელ სივრცეზე მიუყვებოდა 5 მეტრამდე სისქის კედელი. მტრის შეტევაზე სწორედ ამ კედელზე ხდებოდა. თუ მტერი ამ კედელს აიღებდა, შემდეგ ხვდებოდა ციხე, ისიც პლატოს მთელ სივრცეზე, ფერდობიდან ფერდობამდე გაშლილი. ციხე, რომელიც ფაქტობრივად ქალაქის ციტადელს წარმოადგენდა, გვემით, დიდი ზომის ოთხკუთხედი იყო, თუმცა კედლების სისქე განსხვავდება, 2 ან 6 მეტრია. ანტიკურ საქართველოში მიღებული იყო სქელი კედლები, მაგრამ სამშვილდის მსგავსი სქელი კედლები სხვა არ

რამ სხვადასხვა დროს მტრის ხელში გადადიოდა ხოლმე. XII საუკუნის დასაწყისში სამშვილდე თურქებს ეკავათ. დავით აღმაშენებელმა კარგად იცოდა სამშვილდის სტრატეგიულ-ეკონომიკური მნიშვნელობა, რომ სამხრეთიდან თბილისს იცავდა და სავაჭრო გზა მასზე გადიოდა, ამიტომ ბრძოლით წართვა თურქებს. როგორც ისტორიკოსები გვაუწყებენ, ამ ამბავმა ისეთი თავზარი დასცა თურქებს, რომ ქვემო ქართლის რამდენიმე სხვა ციხეც დაცალეს და გაიქცნენ. თურქები ასე იოლად არ შეურიგდებოდნენ დამარცხებას და მართლაც, სულთანმა დიდადი ჯარით დაძრულა. მტერი ჩუმად შემოიპარა, მაგრამ ქართველებმა დროულად გაიგეს და ნაჭარმაგვის სასახლეში შეატყობინეს მეფეს. დავით აღმაშენებელს თან მხოლოდ 1500 მეომარი ახლდა, მაგრამ მაინც შეუბოძნა მოწინავე ჯარს. თურქები არ ელოდნენ ქართველების საომარ მზადყოფნას და მთელი დღის შეუპოვარი ბრძოლის შემდეგ უკან დაიხიეს და საბოლოოდ გაიქცნენ კიდევ.

გვიან საუკუნეებში, როდესაც საქართველო მონღოლების, სპარსებისა და თურქების თარეშით დასუსტდა, სამშვილდეც დაქვეითებისკენ წავიდა. დაქუცმაცებულ ქვეყანაში იგი ხშირად იყო ადგილობრივი ფეოდალის ხელში. XVI საუკუნეში ოსმალების მიერ მიტაცებული სამშვილდე 1683 წელს სეიმონ მეფემ ბრძოლით დაიბრუნა და შემდგომში მეფეთა საიმელო ციხე-სიმაგრედ ითვლებოდა, მაგრამ XVIII საუკუნის 40-იან წლების ბოლოს ორგული თავადების დახმარებით სამშვილდეში გამაგრდა ქართლის ბაგრატიონთა მეშვეობით, ტახტის მამიებელი აბდულა ბეგი (იასეს ძე). ერეკლე მეფემ დროზე შეიტყო, თბილისთან მოსულს წინ გადაუდგა და შავი დღე დაწია. აბდულა ბეგი გაიქცა და სამშვილდეს შეაფარა თავი. მეფემ იქცე შეუტია და 1748 წელს ციხე აიღო. აქედან მოყოლებული საუკუნის დასასრულამდე სამშვილდე მეფის საიმელო დასაყრდენი იყო. მის მიდამოებში მდებარე გამოქვაბულები, მენჯირები, ნამოსახლარები და ვრცელი სამაროვნები მიეკუთვნება ძვ.წ IV ათასწლეულის II ნახევარს. სამშვილდე იხსენიება ალექსანდრე მაკედონელის საქართველოში ვითარის ლაშქრობასთან დაკავშირებით.

VIII-IX საუკუნეებში სამშვილდე თბილისის საამიროს ექვემდებარებოდა და მფლობელები „ნათესავით პიტიაზში“ იყვნენ. IX საუკუნის ბოლოს ანისის სამეფო დაეუფლა. X საუკუნის ბოლოს სამშვილდე ტაშირ-ძორაგეტის სამეფოს დედაქალაქი გახდა. 1001 წელს სამშვილდე დაიპყრო გაგიკ I-მა. 1064 წელს სომეხთა მეფე კვირიკე II-მ ტაშირ-ძორაგეტის სამეფოს ცენტრი სამშვილდედან ლორეში გადაიტანა. XI საუკუნის 60-იან წლებში სამშვილდე ბაგრატ IV-მ დაიბრუნა. 1110 წელს დავით აღმაშენებელმა სამშვილდე თურქ-სელჩუკებისგან განათავისუფლა და შემოიერთა. XII საუკუნეში სამშვილდე ორბელთა ფეოდალური საგვარეულო ფლობდა და საქართველოს ამირ-სპასალარის რეზიდენცია იყო. ორბელთა აჯანყების ჩახშობის შემდეგ (1178წ) სამშვილდე უშუალოდ საქარველ მეფეს ემორჩილებოდა. XII-XIII საუკუნეების ქართულ და სომხურ წყაროებში სამშვილდე ეწოდება ციხე-ქალაქის მიმდებარე ტერიტორიასაც – „ყოველი სამშვილდე“. ქვემო ქართლის მრავალი ციხე-სიმაგრე ცნობდა მის პირველობას. XIII საუკუნეში მონღოლებმა „ჯერ ძლიერი და მაღალი ციხე სამშვილდე აიღეს და შემდეგ თბილისსაც მოადგნენ.“ 1440 წელს სამშვილდეს გარს შემოარტყა ჯეჰან-შაჰი. მან მოტყუებითა და მუქარით მისი აღება მოახერხა, შემდეგ კი სამშვილდის კარების წინ 1664 ადამიანის თავის-გან მინარა დაადგმენია. 9400 ტყვე წაიყვანა, ყველა ეკლესია დაანგრია და იქაურობა აოხრებული დატოვა.

სამშვილდის სიონი

ციტადელის აღმოსავლეთ მხარეს სამი ეკლესია მდგარა, რომელთაგან გამოირჩევა შესანიშნავი გუმბათოვანი ტაძარი – სამშვილდის სიონი, აგებული XIII საუკუნეში. ტაძარი დანგრეულია, მაგრამ რაც არის დარჩენილი, ისიც საკმარისაა მნახველის გასაცოცხლებლად. შედარებით უკეთ არის შემონახული აღმოსავლეთი ნაწილი, რომლის ფასადზე დაცულ გრძელი წარწერის ფრაგმენტებსი მოთხრობილია ტაძრის ასენების ისტორია, მოხსენიებული არიან ისტორიული პირები – ბიზანტიის იმპერატორები კონსტანტინე V კოპონიმე და ლეონ IV ხაზარი. ამ წარწერის საფუძველზე შესაძლო გახდა ტაძრის აგების ზუსტი თარიღის დადგენა 759-777 წლები, საქართველოში არაბთა ბატონობის განსაკუთრებით სასტიკი ხანა. IV-VII საუკუნეების ქართულ არქიტექტურასთან სამშვილდის სიონი დაკავშირებულია სურთომოდვერული დეტალების დამუშავების ხასიათით, მორთულობის სიმკაცრით, მკაცრი ფორმებით. ყველაზე მეტად სამშვილდის სიონი წრომის ტაძარს ენათესავება.

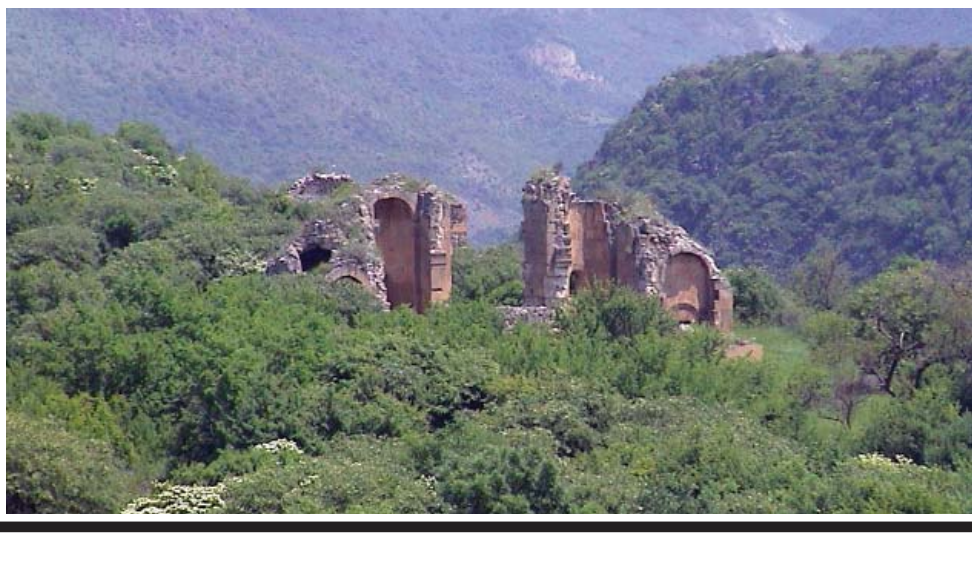
არის. ციხის შენებლებს გაუთვალისწინებიათ, რომ მტრის თავდასხმები დასავლეთიდან იყო მოსალოდნელი და ამიტომ კედელიც ამ მხრიდან უნდა ყოფილიყო განსაკუთრებულად საიმედო.

ამჟამად ამ კედლის სიმაღლე 12 მეტრია, მაგრამ ეს მხოლოდ ის ნაწილია, რამაც ჩვენამდე მოაღწია, რომელსაც სიმაღლესთან ერთად ქონგურებიც ეწებოდა და იმდროინდელი ვერც ერთი კედლის სანგრევი მოწყობილობა ვერ შეანგრევდა – ფაქტობრივად, ფაქტი სახეზეა. კედელს მხოლოდ ერთგან ეტყობა ძირის გამოთხრის უშედეგო ცდა. მტერს არა ერთხელ აქვს აღებულ ქალაქი, მაგრამ ჩანს, არა კედლიდან იერიშით...

შუა საუკუნეებში სამშვილდის ციტადელს მრავალჯერ განუცდია ცვილილება. გადაკეთებულნიან ადგილად ირჩევა XVII-XVIII საუკუნეების ფენა. ციხის შიგნით, ჩრდილოეთის კედლის გასწვრივ აუგიათ სასახლე და სხვა ნაგებობები, ხოლო შუა ნაწილში – აბანო. იმავე ხანებშია დამატებული დიდი ზომის კოშკები სამხრდასავლეთ და ჩრდ-დასავლეთის კუთხეებში. ამ კოშკების აშენებით ციხის მეპატრონემ სუსტი ადგილები, შემოსასვლელი კუთხეები გადაკეტა, შიდა მიმოსვლისთვის კი ერთ მათგანში ჭიშკარი დააყოლა. ნაქალაქარ სამშვილდეს რამდენიმე ათეული ჰექტარი უკავია და მთელი ეს ფართობი ნანგრევებითაა დაფარული.

ციტადელის დასავლეთი ნაწილი პლატოს გადამკვეთ კედლამდე ქალაქის საცხოვრებელ კვარტლებს უკავია. დღესაც კარგად შეიმჩნევა ქუჩები და შესახვევები და აქა-იქ განლაგებული სასახლეები. მათი უმრავლესობა ორსართულიანია, მაგრამ არის სამსართულიანებიც.

სხვა ქართულ ქალაქთა უმრავლესობის მსგავსად, სამშვილდეც მეფეს ეკუთვნოდა, მაგ-

ასკროთოვიყური პროგნოზი

მზრძი – კვირის დასაწყისში ემოციურ გადაღლილობას იგრძნობთ, რაც გააძლიერებს ურთიერთობების დარღვევების და საჭირობოთ კითხვების დადებითი კუთხით გადაწყვეტას.

კშრო – ეს კვირა თქვენთვის საკმარისზე მეტად დატვირთული იქნება. ამიტომ ყველა ცხოვრებისეულ პრობლემას სერიოზულად და ყურადღებით მოეციდეთ. ნუ გამოავლენთ ხასიათის უარყოფით ნიშნებს.

ტშშპპპი – კვირის დასაწყისში წარმოქმნილი პრობლემები გარკვეულწილად განგნებოვლებთ, რის გამოც, მოსალოდნელია კონფლიქტურ სიტუაციებშიც აღმოჩნდეთ ჩართული. შეეცადეთ იყთ ზომიერი.

მირჩხიბი – არ იზარამცოთ და არ მოდუნდეთ, რომ თქვენი გეგმებისა თუ საქმეების ჩაშლა არ მოხდეს. საჭიროა აქტიურად იმოქმედოთ და ნაბიჯ-ნაბიჯ წაიწიოთ წინ. გაფრთხილდით საუბრის დროსაც, რომ რაღაც მნიშვნელოვანი არ წამოცდეთ და თქვენი სიტყვა მომავალში თქვენს წინააღმდეგ არ გამოიყენონ.

ლომი – მიმდინარე კვირაში მეტად მნიშვნელოვანი საკითხების გადაჭრა მოგიწევთ – ამ საქმეთა უმრავლესობა კოლექტიურ საქმიანობასთან და მოგზაურობა-გადაადგილებასთან იქნება დაკავშირებული.

ქალწული – გირჩევთ, ამ კვირაში არ მოინდომოთ სერიოზული საკითხების გადაჭრა, ნურც რაიმე „გმირობის“ ჩადენას მოიწადინებთ, რადგან მოსალოდნელია, რომ მაქსიმალური ძალთა ხარვეჯით მინიმალურ შედეგს მიაღწიოთ.

სასწორი – წარმატებით გაატარებთ ადრე დაწყებული საქმეები. მოგიწევთ უამრავი სასარგებლო შეხვედრა. მოსალოდნელია წინსვლა ცხოვრების მრავალ სფეროში.

მორიმილი – მეტ-ნაკლებად სასიკეთო პერიოდი იქნება, გამოავლინეთ მეტი თავდაჭერა და ინტუიცია. კვირის ბოლოს შესაძლოა, თქვენთვის მნიშვნელოვანი საკითხზე გარკვეულ შეთანხმებას მიაღწიოთ.

მშვილდოსანი – მოსალოდნელია, მოგეგნეთ, რომ საქმე ერთ წერტილზე გაიყენოთ და წინ ადარ მდის, თუმცა ეს ასე არ არის.

თხის რძა – მოერიდეთ მნიშვნელოვანი საკითხების გადაჭრას და არაფრისმოძებ საქმეებს. შესაძლოა, იმპულსურობა და მოუთმენლობა გამოამჟღავნოთ, რასაც, ბუნებრივად, შეცდომების დაშვება მოჰყვება.

მმრწყული – თქვენთვის ეს პერიოდი სასიკეთო იქნება. მნიშვნელოვანად გაძლიერდება თქვენი გონებრივი შესაძლებლობები, რაც ცხადია, თქვენს წინსვლას მნიშვნელოვანდ შეუწყობს ხელს.

თმშპპი – შეეცადეთ, არ იყოთ უსაქმოდ და მიმდინარე პერიოდს ნაყოფიერად გამოიყენოთ. თქვენთვის მეტად პროდუქტიული იქნება კვირის დასაწყისი – იმოქმედეთ და დადებითი შედეგც არ დააყოვნებთ.